Protokol pre rómskych mediátorov a odborníkov v oblasti RPN

(slovenský jazyk)

R•W-P WER

Enhancing support for Roma women victims of GBV

Obsah

Úvod 3

Osvedčené postupy a nástroje 5

1. 302.
413.1. Kroky a postupy pri riešení prípadov rodovo podmieneného násilia, ktoré sa týkajú rómskych žien, ktoré sa stali obeťami/prežili. 46

3.2 Všeobecné postupy, odborníci, ktorí sa na nich podieľajú; úlohy a ciele. 47

3.3. Všeobecné zásady - Kroky spolupráce a dobrej spolupráce protokolu, ktoré charakterizujú spoluprácu medzi odborníkmi na OZV a rómskymi mediátormi vo všetkých všeobecných postupoch 51

A.Fáza prijímania a nahrávania GBV 52

B. Posúdenie situácie pozostalého/obete. 52

C.Navrhnutie plánu intervencie pre obeť. 53

D. Psychosociálne poradenstvo a podpora 54

Úvod

Táto príručka vznikla v rámci projektu RoW-POWER financovaného EÚ Zlepšenie podpory rómskych žien, ktoré sa stali obeťami násilia. Hlavným cieľom projektu je podporiť rómske ženy ohrozené rodovo podmieneným násilím (GBV) pri prekonávaní kultúrnych, jazykových a sociálnych bariér, ktorým čelia pri vyhľadávaní a prístupe k príslušným podporným službám. Tento cieľ sa dosiahne spojením rómskych mediátorov a odborníkov na GBV s cieľom podporiť vzájomnú výmenu a spoluprácu, ktorá im umožní lepšie pochopiť potreby rómskych žien ohrozených GBV, reagovať na ne a podporovať ich. Okrem toho sa projekt RoW-POWER pokúša o odbornú prípravu, zlepšenie zručností zameraných na riešenie násilia páchaného na rómskych ženách a podporu spolupráce v dvoch kľúčových sektoroch, ktoré doteraz organizovane nespolupracovali: a) rómski mediátori a b) organizácie zamerané na prevenciu GBV a odborníci na podporu obetí.

Projekt sa realizuje od 1. 9. 2023 do 31. 8. 2025 **v Nemecku, Grécku, na Slovensku, v Španielsku, Írsku, Rumunsku a Severnom Macedónsku.**

Táto príručka je výsledkom cenných zistení z mapovacích činností (prieskum od stola a v teréne) a zistení z workshopov o spolupráci, ktoré boli zorganizované vo všetkých zúčastnených krajinách za účasti rôznych odborníkov na problematiku OZP a rómskych mediátorov, na ktorých sa vymieňali skúsenosti, metódy, nástroje a spôsoby práce s potenciálnymi obeťami/osobami, ktoré prežili OZP.

Cieľom tejto príručky je:

- zostaviť zoznam osvedčených postupov a nástrojov používaných v rámci služieb v oblasti OZP v zúčastnených krajinách a v EÚ, aby ich mohli zvážiť a používať odborníci na OZP, a informovať o nich rómskych mediátorov.
- poskytnúť usmernenia osobám zapojeným do procesov prijímania, registrácie prípadov a poskytovania všetkých druhov podpory rómskym ženám, ktoré sa stali obeťami/prežili OSV [poradenstvo v oblasti OSV, psychosociálna podpora a právne poradenstvo] s cieľom posilniť dobrú spoluprácu medzi rôznymi odborníkmi na OSV a rómskymi mediátormi.
- poskytnúť základný protokol o spolupráci medzi odborníkmi na problematiku násilia páchaného na ženách a rómskymi mediátormi, ktorý opisuje spoločné črty v procesoch reakcie na rodovo podmienené násilie v jednotlivých krajinách, ale zároveň analyzuje zásady a kroky spolupráce a odlišné úlohy týchto dvoch sektorov.

Osvedčené postupy a nástroje

Osvedčené postupy a nástroje boli zozbierané počas realizácie mapovacích aktivít projektu RoW POWER, ako aj počas realizácie národných seminárov spolupráce medzi rómskymi mediátormi a odborníkmi na problematiku OZP v zúčastnených krajinách [Nemecko, Grécko, Španielsko, Severné Macedónsko, Írsko, Slovensko]. Nižšie sú zhrnuté príslušné tabuľky osemnástich (18) zozbieraných osvedčených postupov a užitočných nástrojov:

Názov	**Protokol o riešení prípadov rodovo podmieneného násilia v migrácii**
Krajina:	Grécko
Krátky popis	Tento protokol a postupy, ktoré obsahuje, sa nás týkajú najmä na úrovni spolupráce prekladateľov a kultúrnych mediátorov s odborníkmi na problematiku GBV a odborníkmi na mechanizmy reakcie na rodovo podmienené násilie používané v útulkoch pre migrantov. V záujme zabezpečenia dostupnosti služieb ochrany pre obete a čo najlepšej spolupráce a konzultácií s odborníkmi a odborníčkami na problematiku GBV
Postup a fáza/krok protokolu GBV, ktoré sú relevantné	• Nahlásenie incidentu Postupy • Poskytovanie psychosociálnej podpory obetiam OSĽ Postup • Poskytovanie poradenskej podpory obeti pri riešení problematiky OSĽ. • Poskytovanie právneho poradenstva obetiam OSĽ
Trendy a potenciálne prínosy tohto osvedčeného postupu	Metódy práce so ženami z rôznych alebo znevýhodnených kultúrnych prostredí Metódy spolupráce medzi medzikultúrnymi mediátormi a prekladateľmi s odborníkmi v oblasti OZP a sociálnymi službami
Ako by sa tento osvedčený postup mohol použiť/preniesť do nášho projektu	Metódy, techniky, ale aj postupy protokolu o spolupráci týkajúce sa spolupráce prekladateľov a medzikultúrnych mediátorov s odborníkmi na problematiku OSĽ by sa mohli do veľkej miery preniesť takmer nezmenené alebo upraviť a obohatiť v kontexte, ktorý sa môže týkať najmä rómskych obetí a rodovo podmieneného násilia v rómskych komunitách.
Odkaz na webovú stránku:	https://eody.gov.gr/wp-content/uploads/2023/06/protokollo-emfylis-vias_gr-4.pdf

Názov	**SARAH - Súbor nástrojov na zlepšenie poradenstva pre obete rodovo podmieneného násilia**
Krajiny:	Grécko, Fínsko, Nemecko Taliansko

Krátky popis	Tento súbor nástrojov môže pomôcť odborníkom na problematiku OZP a hlavne poradcom pre OZP alebo sociálnym pracovníkom pri zhromažďovaní informácií o jednotlivých obetiach/obetiach, pri získavaní spätnej väzby od obetí, pri výbere tém na diskusiu, ktoré sú navrhnuté tak, aby i) zabezpečili, že obete a ich potreby budú vypočuté, a tiež im pomohli pochopiť ich silné stránky, zdroje, očakávania a priority ii) pomohli poradcovi navrhnúť ďalšie kroky a prijať rozhodnutia s obeťami.
Postup a fáza/etapa protokolu GBV, ktorá je relevantná	• Nahlásenie incidentu Postupy • Poskytovanie psychosociálnej podpory obetiam OSĽ Postup • Poskytovanie poradenskej podpory obeti pri riešení problematiky ZHN
Trendy a potenciálne prínosy tohto osvedčeného postupu	Všetky relevantné nástroje na zaznamenávanie, spätnú väzbu a nástroje a metódy na diskusné témy môžu poradcom v oblasti GBV pomôcť ľahko sa prispôsobiť postupom pri nahlasovaní, poradenstve v oblasti psychosociálnej podpory a poradenstve pri riešení GBV.
Ako by sa tento osvedčený postup mohol použiť/preniesť do nášho projektu	Viaceré metódy a nástroje tohto súboru nástrojov sú univerzálne a ľahko prispôsobiteľné a možno ich priamo preniesť do postupov rôznych centier pre OZP.
Odkaz na webovú stránku	https://rm.coe.int/sarah-impact-tool-en-1-2-/1680a42ca8

Názov	**Protokol PATTERN o domácom násilí pre sociálnych pracovníkov a rómskych mediátorov**
Krajiny	Grécko, Španielsko, Portugalsko, Rumunsko, Bulharsko
Krátky popis	Protokoly o domácom násilí môžu pomôcť a podporiť odborníkov, ako sú medzikultúrni mediátori a odborníci pracujúci v komunitných centrách alebo iných miestnych/komunitných službách. Tento prístup umožní pracovníkom v akomkoľvek prostredí komplexne a inštitucionalizovane reagovať na domáce násilie páchané na rómskych ženách.
Postup a fáza/etapa protokolu GBV, ktorá je relevantná	• Nahlásenie incidentu Postupy • Poskytovanie poradenskej podpory obeti pri riešení problematiky ZHN • Odporučte obeť na službu Postup
Trendy a potenciálne prínosy tohto osvedčeného postupu	Využívanie potenciálnych opísaných nástrojov a metód pre rómskych mediátorov a sociálnych pracovníkov vrátane skríningu, identifikácie/posudzovania, dokumentácie, plánovania bezpečnosti, plánovania prepustenia a odporúčania.

Ako by sa tento osvedčený postup mohol použiť/preniesť do nášho projektu	V rámci tohto projektu by sa mohli preniesť viaceré metódy a nástroje, ale aj postupy protokolu o domácom násilí týkajúce sa spolupráce sociálnych pracovníkov a rómskych mediátorov.
Odkaz na webovú stránku:	https://www.scribd.com/document/610242460/PATTERN-D3-4-Greece-Domestic-Violence-Protocol

Názov	**Z okraja - Rómovia v Írsku: Rómske komunity - riešenie štrukturálnej diskriminácie**
Krajina	Írsko
Krátky popis	Nasc, Írske centrum na podporu prisťahovalcov, je mimovládna organizácia, ktorej cieľom je podporovať integráciu, ľudské práva a rovnosť migrantov v Írsku. Ich činnosť zahŕňa poskytovanie právnych informácií, advokátskych služieb a kampane za systémové zmeny. Kľúčovým zameraním práce Nasc bolo riešenie problémov, ktorým čelia rómske komunity, ako sa uvádza v ich správe *In from the Margins: Rómovia v Írsku*. V tejto správe sa uvádzajú významné prekážky, ktorým Rómovia čelia v prístupe k zamestnaniu, sociálnej ochrane, bývaniu, zdravotnej starostlivosti a vzdelávaniu, ako aj ich skúsenosti s diskrimináciou vrátane rómskych žien. Správa obsahuje informované odporúčania na riešenie týchto problémov a vyzýva na holistický a mnohostranný prístup k predsudkom a diskriminácii rómskych komunít. Kľúčové návrhy zahŕňajú formálne uznanie Rómov ako menšinovej skupiny, podporu komunikácie medzi verejnými orgánmi a rozvoj iniciatív inšpirovaných osvedčenými postupmi z iných európskych krajín. Hoci správa neuvádza konkrétne postupy zamerané na problematiku násilia na ženách, jej dôraz na riešenie systémovej diskriminácie a podporu inklúzie poskytuje základný rámec na zníženie zraniteľnosti vrátane zraniteľnosti súvisiacej s rodovo podmieneným násilím. Cieľom odporúčaní je prostredníctvom zvyšovania povedomia rómskych žien o ich právach a podpory obhajoby zlepšiť prístup k službám, podporiť dôveru a bojovať proti izolácii, čo má zásadný význam pre podporu rómskych žien ohrozených alebo zažívajúcich GBV.
Postup a fáza/etapa protokolu GBV, ktorá je relevantná	• Zvyšovanie povedomia a vzdelávanie o právach rómskych žien. • Budovanie kapacít na podporu komunitných advokátov. • Presadzovanie systémových zmien s cieľom zlepšiť prístup k službám v oblasti predchádzania násiliu na ženách. • Budovanie dôvery medzi rómskymi komunitami a inštitúciami s cieľom zlepšiť mechanizmy podávania správ a prístup k službám.

Trendy a potenciálne prínosy tohto osvedčeného postupu	Táto prax poukazuje na význam riešenia štrukturálnej diskriminácie ako prostriedku na zníženie zraniteľnosti voči OSV a na podporu prístupu rómskych žien ku kritickým službám. Medzi hlavné trendy patria: • Holistické prístupy: Riešenie diskriminácie vo viacerých sektoroch (napr. bývanie, zdravotná starostlivosť a zamestnanosť) znižuje celkovú marginalizáciu rómskych komunít a zvyšuje ich schopnosť prístupu k službám v oblasti OZP. • Posilnenie postavenia komunity: Budovaním kapacít v rámci rómskych komunít sú jednotlivci pripravení obhajovať svoje práva, čo podporuje začlenenie a väčšiu dôveru pri hľadaní podpory. • Spolupráca a koordinácia: Zlepšená komunikácia medzi verejnými orgánmi, mimovládnymi organizáciami a rómskymi komunitami posilňuje dôveru a zabezpečuje väčšiu dostupnosť a kultúrnu citlivosť služieb. • Obhajoba politiky: Strategické lobovanie za uznanie a integráciu rómskych komunít vytvára systémové zmeny a rieši základné príčiny diskriminácie a vylúčenia. Potenciálne prínosy zahŕňajú zvýšenú dôveru v inštitúcie, väčšiu angažovanosť v službách a posilnenie postavenia rómskych žien pri nahlasovaní a riešení prípadov OSĽ. Podporou inkluzívnosti a riešením systémových prekážok tieto postupy vytvárajú základ pre dlhodobé spoločenské zmeny a lepšie výsledky pre rómske ženy.
Ako by sa tento osvedčený postup mohol použiť/preniesť do nášho projektu	Zásady a odporúčania z práce Nasc môžu významne ovplyvniť projekt RoW-POWER. Napríklad iniciatívy na budovanie kapacít by mohli zahŕňať školenia pre mediátorov o obhajobe práv rómskych žien a prístupe k službám, čím by sa priamo riešili prekážky, na ktoré poukázala správa Nasc. Dôraz na budovanie komunikácie a dôvery medzi rómskymi komunitami a verejnými inštitúciami je mimoriadne dôležitý. Projekt RoW-POWER môže zahŕňať postupy, ktoré podporujú spoluprácu medzi rómskymi mediátormi a odborníkmi v oblasti OZP, čím sa zabezpečí, že služby budú dostupné, kultúrne vhodné a inkluzívne. Okrem toho výzva organizácie Nasc na koordinovaný prístup medzi mimovládnymi organizáciami je v súlade s cieľom projektu zlepšiť podporné siete. Podporou partnerstiev a spoločných cieľov môže projekt zabezpečiť, aby boli rómske ženy podporované komplexne, s integrovanými službami zameranými na ich špecifické potreby. Dôveru a angažovanosť môžu posilniť aj iniciatívy zamerané na boj proti stereotypom a zlepšenie pochopenia rómskej kultúry medzi poskytovateľmi služieb.

	Napokon, prispôsobenie odporúčaní Nasc zameraných na komunitu, ako je zvyšovanie povedomia o právach a budovanie iniciatív na podporu Rómov, môže posilniť postavenie rómskych žien.
Odkaz na webovú stránku:	https://nascireland.org/sites/default/files/NASC-ROMA-REPORT.pdf

Názov	**Rodovo podmienené násilie zdrojový dokument pre služby a organizácie pracujúce so ženami z etnických menšín a pre ne**
Krajina	Írsko
Krátky popis	Tento zdroj, ktorý vydala Rada pre zdravie žien v Írsku, poskytuje komplexné usmernenie pre organizácie podporujúce ženy z etnických menšín postihnuté rodovo podmieneným násilím (GBV). Tento zdroj je navrhnutý tak, aby pomohol poskytovateľom služieb riešiť špecifické prekážky, ktorým čelia ženy z etnických menšín pri zverejňovaní GBV a hľadaní podpory, ako sú strach z deportácie, nedostatok vedomostí o právach, stigma a sociálna izolácia. V dokumente sa uvádzajú účinné postupy reakcie na odhalenie vrátane aktívneho počúvania, neodsudzovania, vyjadrenia presvedčenia a potvrdenia rozhodnutia ženy o odhalení. Zdôrazňuje dôvernosť, dôležitosť vhodného nasmerovania na služby špecifické pre oblasť GBV a vypracovanie individuálnych bezpečnostných plánov. Uznáva zložitosť odchodu zo zneužívajúceho vzťahu a zdôrazňuje, že ide o proces, ktorý si vyžaduje trvalú podporu a trpezlivosť. Tento zdroj tiež nabáda organizácie, aby zohrávali aktívnu úlohu v prevencii pred GBV znižovaním sociálnej izolácie prostredníctvom podporných sietí a iniciatív na zvyšovanie povedomia v menšinových etnických komunitách. Zdôrazňuje rozhodujúcu úlohu kultúrne citlivých postupov a spolupráce s vedúcimi predstaviteľmi komunity. Dokument obsahuje praktické nástroje, ako sú body na diskusiu o plánovaní bezpečnosti, a informácie o príslušných podporných organizáciách a zdrojoch v Írsku.
Postup a fáza/etapa protokolu GBV, ktorá je relevantná	• Zverejnenie a podpora: Usmernenia k reakcii na odhalenie a podpore v prípade GBV. • Plánovanie bezpečnosti: Vypracovanie bezpečnostných plánov na mieru s cieľom minimalizovať riziko. • Odporučenie: Prepojenie osôb, ktoré prežili, s príslušnými špecializovanými službami v oblasti GBV. • Prevencia: Prevencia: vytváranie podporných sietí a iniciatív na zvyšovanie povedomia komunity s cieľom znížiť sociálnu izoláciu a predchádzať OSĽ.
Trendy a potenciálne prínosy	Táto prax poukazuje na dôležitosť individuálnej podpory pre ženy z etnických menšín, ktoré zažívajú OSV. Medzi hlavné trendy patria:

tohto osvedčeného postupu	• Kultúrne orientovaná podpora: Usmernenie uprednostňuje pochopenie špecifických prekážok, ktorým čelia ženy z etnických menšín, čo umožňuje poskytovateľom služieb reagovať citlivo a primerane. • Zameranie na posilnenie postavenia a bezpečnosť: Tento prístup podporuje posilnenie postavenia žien a zároveň uprednostňuje ich okamžité potreby v oblasti bezpečnosti tým, že im poskytuje bezpečnostné plány a potvrdzuje ich skúsenosti. • Prevencia prostredníctvom zapojenia komunity: Zvyšovanie povedomia a podpora sietí v rámci menšinových etnických komunít rieši základné príčiny, ako je sociálna izolácia, ktoré zvyšujú zraniteľnosť voči GBV. • Spolupráca so špecialistami na problematiku všeobecného ohrozenia: V dokumente sa zdôrazňuje hodnota partnerstiev so špecializovanými organizáciami zaoberajúcimi sa problematikou GBV pre efektívne odporúčanie a riadenie prípadov. Tieto postupy spoločne zlepšujú dôveru, prístup k podpore a výsledky pre ženy z etnických menšín, ktoré zažívajú OSV.
Ako by sa tento osvedčený postup mohol použiť/preniesť do nášho projektu	*Projekt RoW-POWER* môže prispôsobiť niekoľko prvkov z tejto osvedčenej praxe na podporu rómskych žien, ktoré zažívajú alebo sú ohrozené OSV. Kľúčové aplikácie zahŕňajú: • Kultúrne citlivá odborná príprava pre mediátorov: Začlenenie usmernení uvedených v zdroji do odbornej prípravy rómskych mediátorov a odborníkov s cieľom zlepšiť ich schopnosť účinne reagovať na zverejnené informácie. • Stratégie plánovania bezpečnosti: Stratégie bezpečnostného plánovania: prispôsobenie nástrojov bezpečnostného plánovania špecifickým okolnostiam a rizikám, ktorým čelia rómske ženy, a zvýšenie ich pripravenosti v krízových situáciách. • Informovanosť komunity a podporné siete: Na základe dôrazu na zapojenie komunity môže projekt vytvoriť podporné skupiny špecifické pre Rómov a informačné kampane na zníženie stigmy a izolácie. • Posilnenie odporúčacích ciest: Vytváranie partnerstiev s organizáciami zaoberajúcimi sa problematikou predchádzania násiliu na zdraví s cieľom poskytnúť rómskym ženám bezproblémový prístup k špecializovaným službám a prispôsobenému manažmentu prípadov.

	Tieto stratégie sú v súlade s cieľmi projektu, ktorými sú zlepšenie služieb podpory, oznamovania a poradenstva v oblasti GBV pre rómske ženy a zároveň posilnenie ich postavenia prostredníctvom vedomostí a dostupných podporných sietí.
Odkaz na webovú stránku	https://www.lenus.ie/bitstream/handle/10147/91487/40_MEWResource_Document.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Názov	**Príručka osvedčených postupov: Zlepšenie poskytovania služieb pre Rómov, Rómov a kočovníkov, ktorí prežili domáce násilie**
Krajina	Spojené kráľovstvo
Krátky popis	Tento osvedčený postup sa zameriava na riešenie jedinečných potrieb Rómov, Rómov a Travellerov (GRT), ktorí prežili domáce násilie, prostredníctvom kultúrne informovaného a flexibilného poskytovania služieb. Vychádza zo zistení správy *Príručka osvedčených postupov:* Táto iniciatíva poukazuje na prekážky, ktoré bránia zapojeniu, ako je diskriminácia, neuspokojené potreby v oblasti gramotnosti a nedôvera v bežné služby. Medzi identifikované osvedčené postupy patria partnerstvá, ako napríklad partnerstvo medzi organizáciou Solace Women's Aid (SWA) a hnutím Traveller Movement (TM), ktoré poskytujú kultúrne citlivých pracovníkov a obhajcov, ktorí ponúkajú obetiam špecifickú podporu pre GRT, ako aj bežné možnosti podpory. Základnými prvkami sú dlhodobá podpora, vhľad do kultúry GRT a rešpektujúca komunikácia. V osvedčených postupoch sa zdôrazňuje, že služby musia rešpektovať identitu osôb, ktoré prežili, vyhýbať sa tomu, aby sa s nimi zaobchádzalo ako s obeťami kultúry, a uznať sociálno-ekonomickú izoláciu, ktorej čelia mnohé osoby, ktoré prežili GRT. Zdôrazňuje tiež potrebu flexibilných a dostupných riešení, najmä pre osoby vylúčené z tradičných systémov.
Postup a fáza/krok protokolu GBV, ktoré sú relevantné	• Manažment prípadov a obhajoba zameraná na pozostalých. • Služby útulku a útočiska prispôsobené kultúrnym potrebám. • Budovanie povedomia a kapacít v hlavných službách na podporu marginalizovaných etnických skupín. • Hodnotenie rizík a plánovanie bezpečnosti, najmä v prípadoch zneužívania v súvislosti so cťou.
Trendy a potenciálne prínosy tohto osvedčeného postupu	Tento osvedčený postup poukazuje na potenciál zlepšiť výsledky pre marginalizované osoby, ktoré prežili, prostredníctvom kultúrne špecifických a inkluzívnych prístupov. Medzi hlavné trendy patrí potreba: • Kultúrna kompetencia: Služby musia uznať rozmanitosť v rámci komunít GRT a prijať kultúrne citlivé postupy. • Flexibilné modely podpory: Riešením prekážok, ako je gramotnosť, mobilita a digitálne vylúčenie, môžu služby zlepšiť prístup a zapojenie osôb, ktoré prežili GRT.

	• Riešenia vedené komunitou: Zapojenie osôb, ktoré prežili, a členov komunity GRT do navrhovania projektov zabezpečuje, že služby odrážajú ich vlastné potreby. Medzi potenciálne výhody patrí väčšia dôvera a zapojenie do služieb, menšia izolácia tých, ktorí prežili, a účinnejšie plánovanie bezpečnosti.
Ako by sa tento osvedčený postup mohol použiť/preniesť do nášho projektu	Identifikované osvedčené postupy sú v súlade s cieľmi projektu RoW-POWER. Zameranie na kultúrne citlivé prístupy založené na informovanosti komunity môže byť základom pre odbornú prípravu mediátorov, ktorí budú schopní riešiť špecifické prekážky, ktorým čelia rómske ženy, ako je nedôvera, diskriminácia a sociálna izolácia. Flexibilné modely služieb, ako napríklad núdzové ubytovanie a prispôsobené workshopy, ponúkajú cenné príklady na navrhovanie prístupných a citlivých služieb v oblasti GBV. Tieto služby možno prispôsobiť tak, aby riešili problémy, ako je digitálne vylúčenie, problémy s gramotnosťou a obmedzenia mobility, čím sa zabezpečí, že rómske ženy budú mať bez obáv prístup k potrebnej podpore. Projekt RoW-POWER môže tiež prijať zdôraznené stratégie budovania partnerstiev a posilniť spoluprácu medzi mediátormi a odborníkmi v oblasti OOPP. Podporovaním vzájomného porozumenia a spoločných cieľov môže projekt vytvoriť súdržnú podpornú sieť, v rámci ktorej rómske ženy dostanú komplexnú pomoc od služieb špecifických pre komunitu aj od bežných služieb. Tieto postupy ponúkajú praktické poznatky na vytvorenie inkluzívneho, udržateľného rámca, ktorý posilňuje služby oznamovania, poradenstva a podpory pre rómske ženy zažívajúce alebo ohrozené GBV.
Odkaz na webovú stránku	https://travellermovement.org.uk/static/8b8aea8acfcde52e4665d28035bde2d5/2022.02.25-DA-Good-Practice-Guide.pdf

Názov	**Centrum pre poskytovanie psychosociálnej pomoci a podpory obetiam rodovo podmieneného násilia a násilia v rodine - "ISI ARKA"**
Krajina	Severné Macedónsko
Krátky popis	Tento projekt realizuje združenie Iniciatíva za práva žien zo Shuto Orizari. Projekt je podporovaný UNFPA v rámci pracovného plánu: Poskytovanie prístrešia a psychosociálnej podpory všetkým obetiam a osobám, ktoré prežili rodovo podmienené násilie a domáce násilie, prostredníctvom replikácie osvedčených postupov spolupráce medzi organizáciami občianskej spoločnosti a miestnou samosprávou a súkromným sektorom, financovaný britským veľvyslanectvom. Cieľom projektu je zabezpečiť udržateľnosť združenia Iniciatíva za práva žien zo Šuto Orizari prostredníctvom multisektorovej spolupráce so všetkými miestnymi zainteresovanými stranami ako centra pre znižovanie a prevenciu domáceho násilia páchaného na rómskych ženách, ako aj poskytovať pomoc a podporné služby

	ženám - obetiam domáceho a rodovo podmieneného násilia. Cieľom projektu je tiež zvýšiť informovanosť a posilniť spoluprácu medzi inštitúciami a ženami - obeťami násilia v rodine a rodovo podmieneného násilia. V roku 2023 poskytlo združenie Iniciatíva za práva žien zo Šuto Orizari prostredníctvom centra podporu 35 rómskym ženám, ktoré sa stali obeťami rodinného a rodovo podmieneného násilia.
Postup a fáza/etapa protokolu GBV, ktorá je relevantná	• Nahlásenie incidentu Postupy • Poskytovanie psychosociálnej podpory obetiam OSĽ Postup • Poskytovanie poradenskej podpory obeti pri riešení problematiky ZHN • Poskytovanie právnej pomoci a podpory obetiam OSĽ • Poskytovanie podpory pri získavaní sociálnych práv • Kariérne poradenstvo a reintegrácia
Trendy a potenciálne prínosy tohto osvedčeného postupu	Táto osvedčená prax ukazuje, že ak je špecifická podpora pre zraniteľnú kategóriu, ako je rómska žena, služba, ktorá je od rómskych žien pre rómske ženy, dôvera volať obeť o pomoc je najvyššia. Takisto zároveň existencia miesta, kam možno zavolať o pomoc v rodnom jazyku, odstraňuje jazykovú bariéru v komunikácii, ako aj kultúrnu bariéru, keďže obeť volá o pomoc pri prežití určitého násilia alebo o pomoc pri presadzovaní určitého práva s Rómkou, ktorá je z rovnakej skupiny. etnickej skupiny, z ktorej pochádza. Metódy práce od Roma Woman pre Roma Woman Metódy spolupráce medzi medzikultúrnymi mediátormi a prekladateľmi s odborníkmi v oblasti OZP a sociálnymi službami
Ako by sa tento osvedčený postup mohol použiť/preniesť do nášho projektu	Táto prax by sa mohla využiť/preniesť do nášho projektu v priamej spolupráci s týmto centrom a rómskymi zdravotnými a vzdelávacími mediátormi. Rómski mediátori okrem práce v kancelárii a prijímania klientov majú za úlohu navštevovať rómsku komunitu v teréne a sú v priamom kontakte s komunitou. Vďaka tejto návšteve v teréne môžu vidieť, rozpoznať a zmapovať potenciálne obete OOP, ktoré môžu posunúť do Centra pre poskytovanie psychosociálnej pomoci a podpory obetiam rodovo podmieneného násilia a násilia v rodine - "ISI ARKA". Prostredníctvom spolupráce a práce s centrom môžu mediátori získať potrebné skúsenosti a vedomosti v práci s rómskymi ženami, potenciálnymi obeťami a obeťami OSV.
Odkaz na webovú stránku	https://zenisutoorizari.org.mk/isi-arka/

Názov	**Národná mobilná linka pomoci SOS na podporu žien - obetí domáceho násilia**
Krajina	Severné Macedónsko

Krátky popis	Národná mobilná linka pomoci SOS na podporu žien, ktoré sa stali obeťami domáceho násilia, je projekt, ktorý realizuje Národná rada pre rodovú rovnosť. Hlavným cieľom projektu je: Poskytnúť nepretržitý prístup k pomoci, podpore a ochrane obetiam násilia prostredníctvom národnej bezplatnej SOS mobilnej linky. Dostupná u všetkých mobilných operátorov v krajine (T-Home, VIP). Služba poskytuje 24-hodinovú prácu na 3 mobilných SOS linkách (od všetkých mobilných operátorov v krajine, všetky dni v mesiaci, čo umožňuje stály prístup k podpore a pomoci, poradenstvo, nasmerovanie obete na iné priame služby, spojenie s inštitúciami zodpovednými za riešenie násilia. Projekt je podporovaný Ministerstvom práce a sociálnej politiky Severného Macedónska
Postup a fáza/etapa protokolu GBV, ktorá je relevantná	• 24 hodín otvorené centrum pre pomoc a asistenciu • Nahlásenie incidentu Postupy • Poskytovanie psychosociálnej podpory obetiam OSĽ Postup • Poskytovanie poradenskej podpory obeti pri riešení problematiky ZHN • Poskytovanie právnej pomoci a podpory obetiam OSĽ
Trendy a potenciálne prínosy tohto osvedčeného postupu	Tento osvedčený postup umožňuje a poskytuje podporu ženám ako zraniteľnej skupine, pričom podporu poskytuje osoba, ktorá je vyškolená a má všetky znalosti z hľadiska praktickej práce s obeťami rodovo podmieneného násilia. Táto podpora sa poskytuje 24 hodín denne a zároveň je k dispozícii osoba, ktorá hovorí rodným jazykom obete, čím sa predchádza problému jazykovej bariéry v komunikácii, ako aj kultúrnej bariére, a to všetko s cieľom, aby obeť dostala kvalitnejšie a vhodnejšie služby.
Ako by sa tento osvedčený postup mohol použiť/preniesť do nášho projektu	Táto prax by sa mohla využiť/preniesť do nášho projektu v priamej spolupráci s Národnou radou pre rodovú rovnosť a rómskymi zdravotnými a vzdelávacími mediátormi. Rómski mediátori by okrem práce v kancelárii a prijímania klientov mohli spolupracovať s agentmi SOS a spoločne podporovať obete rodovo podmieneného násilia a pracovať na prevencii násilia. Vďaka tejto návšteve v teréne môžu vidieť, rozpoznať a zmapovať potenciálne obete rodovo podmieneného násilia, ktoré môžu postúpiť Národnej rade pre rodovú rovnosť, aby ponúkla psychosociálnu pomoc a podporu obetiam rodovo podmieneného násilia a násilia v rodine.
Odkaz na webovú stránku	https://www.mtsp.gov.mk/specijalizirani-uslugi-za-zrtvi-na-semejno-nasilstvo.nspx https://nsrr.org.mk/

Názov	**Národný akčný plán na ochranu, podporu a napĺňanie ľudských práv rómskych žien a dievčat na roky 2022-2024**
Krajina	Severné Macedónsko

Krátky popis	Národný akčný plán na ochranu, podporu a napĺňanie ľudských práv rómskych žien a dievčat na roky 2022 - 2024 je dôležitým strategickým dokumentom, ktorý vypracovalo a prijalo ministerstvo práce a sociálnej politiky Severného Macedónska. Tento akčný plán je prepojený národnou politikou so stratégiou na zlepšenie postavenia rómskych žien a dievčat. Tento akčný plán je tiež dôležitým dokumentom pre OZV na národnej úrovni, pretože tento akčný plán venuje osobitnú pozornosť zlepšeniu a pokroku situácie rómskych žien a dievčat na inštitucionálnej úrovni.
Postup a fáza/etapa protokolu GBV, ktorá je relevantná	• 24 hodín otvorené centrum pre pomoc a asistenciu • Nahlásenie incidentu Postupy • Poskytovanie psychosociálnej podpory obetiam OSĽ Postup • Poskytovanie poradenskej podpory obeti pri riešení problematiky ZHN • Poskytovanie právnej pomoci a podpory obetiam OSĽ
Trendy a potenciálne prínosy tohto osvedčeného postupu	Tento osvedčený postup umožňuje a poskytuje podporu ženám ako zraniteľnej skupine, pričom podporu poskytuje osoba, ktorá je vyškolená a má všetky znalosti z hľadiska praktickej práce s obeťami rodovo podmieneného násilia. Táto podpora sa poskytuje 24 hodín denne a zároveň je k dispozícii osoba, ktorá hovorí rodným jazykom obete, čím sa predchádza problému jazykovej bariéry v komunikácii, ako aj kultúrnej bariére, a to všetko s cieľom, aby obeť dostala kvalitnejšie a vhodnejšie služby.
Ako by sa tento osvedčený postup mohol použiť/preniesť do nášho projektu	Táto prax by sa mohla využiť/preniesť do nášho projektu v priamej spolupráci s Národnou radou pre rodovú rovnosť a rómskymi zdravotnými a vzdelávacími mediátormi. Rómski mediátori by okrem práce v kancelárii a prijímania klientov mohli spolupracovať s agentmi SOS a spoločne podporovať obete rodovo podmieneného násilia a pracovať na prevencii násilia. Vďaka tejto návšteve v teréne môžu vidieť, rozpoznať a zmapovať potenciálne obete rodovo podmieneného násilia, ktoré môžu postúpiť Národnej rade pre rodovú rovnosť, aby ponúkla psychosociálnu pomoc a podporu obetiam rodovo podmieneného násilia a násilia v rodine.
Odkaz na webovú stránku	https://www.mtsp.gov.mk/specijalizirani-uslugi-za-zrtvi-na-semejno-nasilstvo.nspx https://nsrr.org.mk/

Názov	**Program Cali**
Krajina	Španielsko
Krátky popis	Tento program sa zameriava na špecifické potreby rómskych žien prostredníctvom pochopenia ich vlastnej reality, podpory ich osobného rozvoja pre plné uplatnenie ich občianstva, ako aj ich zručností a kompetencií pred nástupom do zamestnania s cieľom

	podporiť prístup k zamestnaniu a dosiahnuť posilnenie postavenia a emancipáciu, po ktorej túžia. S cieľom dosiahnuť rovnaké príležitosti pre rómske ženy spolupracuje Fundación Secretariado Gitano s rómskou komunitou a zvyškom spoločnosti. Kľúčové inštitúcie a zástupcovia zohrávajú v programe veľmi dôležitú úlohu, pretože veria, že všetci by sme sa mali podieľať na dosiahnutí rovnejšej spoločnosti s prístupom k tovarom, službám a právam za rovnakých podmienok. Program trval od roku 2016 do roku 2023.
Postup a fáza/etapa protokolu GBV, ktorá je relevantná	Starostlivosť o ženy, ktoré zažili rodovo podmienené násilie, zahŕňa informácie, poradenstvo, podporu a individuálne sprevádzanie, ako aj opatrenia týkajúce sa špecializovaných zdrojov na odstránenie alebo zabránenie prístupu alebo diskriminačných prekážok.
Trendy a potenciálne prínosy tohto osvedčeného postupu	Tento osvedčený postup vypracovala Fundación Secretariado Gitano, španielska národná organizácia na podporu blahobytu a integrácie Gitanos (španielskych Rómov). Ich prístup bol teda do veľkej miery založený na integrácii pomoci pri GBV s ich mediačnými službami, pričom odborník na GBV bol zároveň aj kultúrne citlivý voči Gitanos a dokázal pôsobiť ako mediátor.
Ako by sa tento osvedčený postup mohol použiť/preniesť do nášho projektu	Tento osvedčený postup by mohol byť užitočný, ak potrebujeme viac informácií o tom, ako zjednotiť odborníka na OZP a sprostredkovateľa.
Odkaz na webovú stránku	https://www.gitanos.org/que-hacemos/areas/inclusion_social/cali.html

Názov osvedčeného postupu	**Me quiero libre**
Krajina	Španielsko
Krátky popis	*Me quiero libre* (Chcem byť slob*odný), Guía de Prevención de la violencia de género para el trabajo con adolescentes*. Je to príručka vytvorená na prevenciu rodovo podmieneného násilia pre pracovníkov s mládežou, konkrétne s dospievajúcimi. Fundación Secretariado Gitano vytvorila tento dokument v roku 2020 s cieľom napredovať ako rovnostárskejšia spoločnosť bez diskriminácie, ktorá v súčasnosti stále existuje. Táto príručka, ktorú napísala Belén Martos Losada pre Fundación Secretariado Gitano, pozostáva z učebných materiálov, pracovných

	listov, workshopov, usmernení a stratégií, ktoré možno použiť v triede so študentmi. Prostredníctvom tejto participatívnej a zážitkovej metodiky budú môcť skupiny pracovať na svojom správaní a postojoch súvisiacich s rodovou nerovnosťou a rodovo podmieneným násilím. Vytvorí sa priestor na reflexiu a analýzu, aby sa dodatočne preskúmalo psychické násilie, ktoré väčšinou zostáva nepovšimnuté.
Postup a fáza/etapa protokolu GBV, ktorá je relevantná	- Zvyšovanie povedomia a vzdelávanie o právach rómskych žien. - Budovanie kapacít na podporu komunitných advokátov.
Trendy a potenciálne prínosy tohto osvedčeného postupu	Táto príručka obsahuje 13 workshopov/aktivít rozdelených do 5 kategórií, ktorých cieľom je pomôcť mladým ľuďom z rómskej komunity identifikovať včasné a bežné príznaky rodovo podmieneného násilia v mladom veku s cieľom podporiť zdravé a rešpektujúce vzťahy v budúcnosti, odstrániť rodovo podmienené násilie a vytvoriť priestor na podporu rovnakých príležitostí a umožniť slobodu a rešpekt medzi rôznymi kultúrami. Obsah tejto príručky poslúži odborníkom, ktorí pracujú v oblasti mládeže, ako užitočný nástroj na praktické využitie pri práci so skupinami mladých ľudí. Tieto aktivity im pomôžu v ich poslaní šíriť povedomie o rodovo podmienenom násilí.
Ako by sa tento osvedčený postup mohol použiť/preniesť do nášho projektu	Rodovo podmienené násilie postihuje ženy na celom svete bez ohľadu na ich sociálno-ekonomické a kultúrne zázemie, pretože ide o jav založený na nerovnosti, ktorá je dôsledkom pridelených špecifických úloh vyplývajúcich z ich pohlavia. Rómske ženy však majú sociokultúrne špecifiká, ktoré nemožno ignorovať. Je preto potrebné zohľadniť ich realitu, keďže mnohé z nich sú stále v situácii zraniteľnosti vo všetkých oblastiach svojho života. Pomocou príručiek, ako je táto, sa mladí Rómovia môžu už od útleho veku dozvedieť, čo znamená rodovo podmienené násilie a ako ho včas odhaliť, ak sa s ním nešťastne stretnú. Rómski mediátori a odborníci na rodovo podmienené násilie môžu tieto nástroje začleniť do svojej profesionálnej praxe a rozšíriť svoje pracovné metódy, aby posilnili svoje úsilie o vzdelávanie mladých ľudí v tejto oblasti a dúfajme, že sa rodovo podmienené násilie odstráni.
Odkaz na webovú stránku	https://www.gitanos.org/upload/93/50/Guia_didactica_Me_quiero_libre.pdf

Názov osvedčeného postupu	**Mujeres gitanas víctimas de violencia de género: Protocolo para la atención específica**

Krajina	Španielsko
Krátky popis	"Rómske ženy - obete rodovo podmieneného násilia: Protokol o špecifickej starostlivosti" je protokol, ktorý v roku 2022 vytvorila Federación de Asociaciones de Mujeres Gitanas (FAKALI) pre Instituto Andaluz de la Mujer. Táto publikácia obsahuje sériu protokolov o činnosti, legislatívne rozvinutie andalúzskeho zákona o rodovo podmienenom násilí s cieľom zaručiť a zdokonaliť koordinovanú pozornosť andalúzskej správy, miestnych orgánov, sociálnych agentov a služieb, ktoré z nej vyplývajú, a vymedziť oblasti činnosti, ktoré môžu zasahovať v rôznych situáciách násilia páchaného na ženách. Jeho cieľom je vyriešiť základný problém týkajúci sa koordinácie zdrojov a zvýšiť efektívnosť a účinnosť ich činnosti s cieľom zaručiť prevenciu, účinnú a individualizovanú starostlivosť a zotavenie žien, ktoré sú ohrozené rodovo podmieneným násilím alebo sú jeho obeťami. Jej hlavným cieľom je dosiahnuť Andalúziu, ktorá je rovná a bez rodovo podmieneného násilia.
Postup a fáza/etapa protokolu GBV, ktorá je relevantná	- Budovanie kapacít na podporu komunitných advokátov. - Budovanie dôvery medzi rómskymi komunitami a inštitúciami s cieľom zlepšiť mechanizmy podávania správ a prístup k službám. - Presadzovanie systémových zmien s cieľom zlepšiť prístup k službám v oblasti predchádzania násiliu na ženách
Trendy a potenciálne prínosy tohto osvedčeného postupu	Jednou z najväčších výziev, ktorým čelia odborníci, ktorí sa starajú o ženy - obete rodovo podmieneného násilia, je dosiahnuť takú úroveň dôvery medzi nimi a obeťou, ktorá im umožní vykonať vhodnú intervenciu. Situácia je obzvlášť komplikovaná v prípade niektorých skupín, ako sú rómske ženy, ktoré sú obeťami rodovo motivovaného násilia, a preto sú nevyhnutnými nástrojmi špecializovaná odborná príprava pre odborníkov v oblasti individualizovanejších protokolov o činnosti alebo rozšírenie ich vedomostí v týchto oblastiach. Nie je to len pracovný materiál, ale je to veľký krok vpred v boji proti rodovému násiliu a pri zviditeľňovaní rómskych žien a špecifických okolností, ktoré ich obklopujú, poskytuje body, ktoré umožňujú účinnejšie a efektívnejšie intervencie, a tým zaručuje prevenciu, individuálnu starostlivosť a zotavenie žien a neplnoletých osôb, ktoré sú ohrozené alebo sú obeťami rodového násilia, v tomto prípade rómskych žien a mužov. Na základe usmernení uvedených v tomto protokole môžu odborníci na problematiku OZP posilniť svoje vzťahy s rómskymi ženami, ktoré sú obeťami rodového násilia, a ponúknuť im podporu,

	ktorú potrebujú, aby mohli čeliť situácii, ktorou prechádzajú, a bezpečne ju prekonať.
Ako by sa tento osvedčený postup mohol použiť/preniesť do nášho projektu	Tento dokument, ktorý po prvýkrát v regióne Andalúzia zavádza sériu usmernení pre prevenciu a intervenciu v oblasti rodovo podmieneného násilia na obranu obzvlášť zraniteľnej skupiny, obsahuje sériu opatrení, nástrojov, osvedčených postupov a odporúčaní na zlepšenie pomoci a znalostí odborníkov o zložitých situáciách rómskych žien, ktoré sú vystavené zneužívaniu. Projekt RoW Power môže mať z tohto protokolu úžitok, pretože môže pomôcť mentorom a odborníkom na OOPP pri budovaní ich kapacít, ktoré ponúkajú modely intervencie v závislosti od situácie: zvyšovanie povedomia o rodovo podmienenom násilí, predchádzanie prípadom OOPP v prípade rómskych žien a modely priamej intervencie v prípadoch rodovo podmieneného násilia, ku ktorému už dochádza. Protokol nielenže pomáha odborníkom lepšie pochopiť situáciu žien, ktoré sa stali obeťami OSĽ, ale zároveň im umožňuje účinne podporovať ženy, ktoré sa ocitli v týchto nebezpečných situáciách, a zabezpečiť ich bezpečnosť.
Odkaz na webovú stránku	https://www.juntadeandalucia.es/institutodelamujer/index.php/publicaciones/novedades/mujeres-gitanas-victimas-de-violencia-de-genero-protocolo-para-la-atencion-especifica

Názov	**Aktívne proti digitálnemu násiliu**
Krajina	Nemecko
Krátky popis	InterAction: Interdisciplinárne akčné partnerstvá proti digitálnemu rodovo podmienenému násiliu Projekt InterAction spoločnosti bff slúži na vyplnenie medzery v starostlivosti o obete digitálneho rodovo podmieneného násilia. Existujúce organizácie ambulantného systému podpory, t. j. ženské poradenské centrá a ženské tiesňové linky, ktoré sú organizované v bff, budú na tento účel prepojené s miestnymi IT expertmi, aby sa v náročných prípadoch digitálneho násilia realizovali všetky potrebné opatrenia na ukončenie násilia. Spočiatku sa táto spolupráca bude testovať na dvoch modelových miestach. Cieľom je nájsť IT odborníkov, ktorí sú ochotní získať vedomosti o rodovo podmienenom násilí, traume a príslušných podporných štruktúrach. Na IT odborníkov sa potom môže poradenské centrum obrátiť napríklad v prípade podozrenia, že klient je prenasledovaný, alebo v iných prípadoch, ktoré si vyžadujú hlbšie znalosti týkajúce sa IT zariadení a digitálnych médií. V rámci projektu budú IT špecialisti poskytovať počiatočné poradenstvo obetiam, ale predpokladá sa, že spolupráca bude

	pokračovať aj po skončení projektu. Výsledky a zistenia budú zdokumentované a na záver zverejnené vo forme bielej knihy. InterAktion je financovaná nemeckým Spolkovým ministerstvom pre rodinu, seniorov, ženy a mládež (BMFSFJ) v rámci spolkového inovačného programu "Spoločne proti násiliu na ženách".
Postup a fáza/etapa protokolu GBV, ktorá je relevantná	
Trendy a potenciálne prínosy tohto osvedčeného postupu	Digitálne násilie je súhrnný pojem pre rôzne formy rodovo špecifického násilia. Týka sa násilných činov, ktoré využívajú technické pomôcky a digitálne médiá (mobilné telefóny, aplikácie, internetové aplikácie, maily atď.), a násilia, ktoré sa odohráva v digitálnom priestore, napr. na online portáloch alebo sociálnych platformách. Predpokladáme, že digitálne násilie nefunguje oddelene od "analógového násilia", ale je zvyčajne pokračovaním alebo doplnkom násilných vzťahov a dynamiky.
Ako by sa tento osvedčený postup mohol použiť/preniesť do nášho projektu	Digitálne útoky môžu u postihnutých osôb vyvolať prakticky neznesiteľné a trvalé pocity úzkosti, viny, hanby a bezmocnosti. Ďalšími dôsledkami sú často aj vážna strata dôvery a znížená sebadôvera. Keďže väčšina páchateľov koná anonymne, mnohé obete zažívajú silný pocit bezmocnosti a bezradnosti a myslia si, že proti tomu nemôžu nič urobiť. Rómski mediátori a odborníci na problematiku OZP by mali byť pripravení a mali by sa naučiť aj techniky digitálneho násilia. Rómske ženy sú terčom takýchto útokov denne, najmä na moderných sociálnych sieťach, ako je TikTok Instagram a podobné platformy.
Odkaz na webovú stránku	https://www.frauen-gegen-gewalt.de/de/aktionen-themen/bff-aktiv-gegen-digitale-gewalt.html

Názov	**"Skúšky U - absolútne povinné"**
Krajina	Nemecko
Krátky popis	TERRE DES FEMMES požaduje...Petition Project (Advocacy) Petícia "U-vyšetrenia - absolútne povinné" bola spustená v rámci kampane na ochranu dievčat "Now empower girls" - #it'snotallpink" v októbri 2018. Dňa 29. októbra 2019 bola petícia so 75 000 podpismi odovzdaná Spolkovému ministerstvu zdravotníctva. ...zavedenie povinných lekárskych prehliadok (U-prehliadok) pre deti a mladých ľudí do 18 rokov v celej krajine. Zároveň sa požaduje, aby všetky zdravotné poisťovne hradili náklady na všetky preventívne prehliadky. Okrem toho je potrebné jednotné celoštátne hodnotenie

	a zaručenie dostatočných finančných prostriedkov na ďalšie vzdelávanie a odbornú prípravu pediatrov v oblasti riešenia prípadov zanedbávania, sexuálneho alebo sexualizovaného násilia na deťoch a mrzačenia ženských pohlavných orgánov. Prečo táto požiadavka? Pravidelné lekárske prehliadky (U-vyšetrenia) sú dôležitým základom na zabezpečenie zdravého rastu bez násilia. U-vyšetrenia môžu pomôcť zabezpečiť, že: - Choroby, ktoré ohrozujú telesný, duševný, emocionálny a sociálny vývoj, sa včas identifikujú, liečia alebo sa im predchádza. - Prípady ohrozenia blaha detí, ako je zanedbávanie, opustenie, zneužívanie, sexuálne alebo sexualizované násilie na deťoch a mrzačenie pohlavných orgánov dievčat, sa včas identifikujú a predchádza sa im. Štát má zákonnú povinnosť chrániť blaho každého dieťaťa.Preventívne lekárske prehliadky k tomu môžu významne prispieť. V Nemecku má každé dieťa vo veku od 0 do 18 rokov nárok na 14 lekárskych preventívnych prehliadok. Doteraz však nebola vytvorená žiadna právna úprava, ktorá by rodičom v celej krajine ukladala povinnosť zúčastňovať sa so svojimi deťmi na preventívnych lekárskych prehliadkach. Bohužiaľ, účasť na preventívnych lekárskych prehliadkach prudko klesá po druhom roku života dieťaťa. Pripomienkové a pozývacie postupy sa nedostanú k mnohým rodinám, najmä k tým so sociálnymi problémami. Analýzy prípadov, v ktorých deti zomreli v dôsledku týrania a zanedbávania, ukazujú, že vo väčšine prípadov sa rodičia nezúčastnili na preventívnych lekárskych prehliadkach. Počet prípadov násilia páchaného na deťoch sa prudko zvýšil Počet prípadov zneužívania detí sa v roku 2020 zvýšil o 10 %. Predpokladá sa, že štatisticky je v každej školskej triede jedno až dve deti postihnuté domácim alebo sexuálnym násilím.i Faktory ako obmedzenie kontaktov, zatvorenie školy a napäté rodinné vzťahy prispeli k tomu, že sa deti v pandemickom roku 2020 stali častejšie obeťami domáceho a sexuálneho násilia. Je to najmä preto, že tieto prípady neboli rozpoznané a neboli prijaté žiadne opatrenia. Pandémia koróny tak opäť poukazuje na to, aké dôležité sú povinné U-vyšetrenia pre blaho detí. Ochrana detí by však mala byť prioritou aj mimo pandémie. Aká je súčasná situácia? V súčasnosti neexistuje žiadny právny predpis na federálnej úrovni, ktorý by rodičom ukladal povinnosť absolvovať lekárske prehliadky detí a mladých ľudí. V súčasnosti sú povinné len v Bádensku-Württembersku, Bavorsku a Hesensku. Napríklad v Bavorsku musia rodičia pri prihlasovaní dieťaťa do škôlky alebo školy predložiť doklad o vykonaných preventívnych lekárskych prehliadkach.

	Vo všetkých ostatných federálnych štátoch sa postupuje na základe odvolania, a teda dobrovoľne. To znamená, že rodičia sú upozornení na preventívnu lekársku prehliadku alebo vyzvaní, aby sa na ňu dostavili, ak nedodržia termín. Ak rodičia písomné pozvanie neprijmú, sú o tom informované mládežnícke a zdravotnícke orgány. Vo väčšine spolkových krajín sa však postup založený na odvolaní dodržiava len do veku U9. U9 sa končí okolo 5. roku života, čo znamená, že vo väčšine spolkových krajín sa po dovŕšení 5. roku života už nevykonávajú žiadne upomienky ani nátlak na rodičov, aby sa so svojím dieťaťom zúčastnili na nasledujúcich vyšetreniach. Tým vzniká medzera v ochrane medzi vekom 5 a 13 rokov. 75 000 podpisov pod našu petíciu Dňa 29. októbra 2019 bola Spolkovému ministerstvu zdravotníctva v rámci odbornej diskusie predložená petícia "U-vyšetrenia - absolútne povinné". S viac ako 75 000 podpismi pod petíciu "U-vyšetrenia - absolútne povinné" vysiela TERRE DES FEMMES silný signál na ochranu dievčat. Federálna riaditeľka TERRE DES FEMMES Christa Stolleová povedala: "Je veľmi dôležité, aby sa tento existujúci preventívny systém U-vyšetrení uplatňoval celoštátne a dôsledne. V Nemecku musia byť deti pravidelne vyšetrované bez ohľadu na to, v ktorej spolkovej krajine žijú, aby sa predišlo prípadom zneužívania alebo aby sa v najhoršom prípade odhalili. Početné podpisy svedčia o tom, že mnohí občania podporujú našu vec. Teraz sú na rade politici." Čo bude nasledovať? Po úspešnom odovzdaní petície "U-vyšetrenia - absolútne povinné" federálnemu ministerstvu zdravotníctva sa TERRE DES FEMMES sústreďuje na lobovanie a prácu s verejnosťou. Naša požiadavka na povinné U-vyšetrenia je trvalou súčasťou našej politickej práce a bola aj jedným z našich volebných kritérií pre federálne voľby v septembri 2021. Sme odhodlaní zabezpečiť, aby budúca federálna vláda realizovala naše požiadavky. Stav: November 2021
Postup a fáza/etapa protokolu GBV, ktorá je relevantná	- Zvyšovanie povedomia širokej verejnosti - Žiadosť o podporu prostredníctvom podpisu na akciu - Odovzdanie petície federálnemu ministerstvu zdravotníctva - Priebežné lobistické aktivity v politických kampaniach rôznych strán
Trendy a potenciálne prínosy tohto osvedčeného postupu	Využívanie nástrojov advokácie na zvyšovanie povedomia širokej verejnosti a vládnych intervencií na podporu boja proti domácemu a sexuálnemu násiliu páchanému na deťoch.
Ako by sa tento osvedčený postup mohol použiť/preniesť do nášho projektu	Mediátori sa môžu riadiť osvedčenými postupmi a v prípade potreby iniciovať opatrenia a aktivity spolu s odborníkmi na OZP.

Odkaz na webovú stránku	https://frauenrechte.de/unsere-arbeit/haeusliche-und-sexualisierte-gewalt/unser-engagement/u-untersuchungen

Názov	**#UNHATEWOMEN "sa stáva virálnym"**
Krajina:	Nemecko
Krátky popis	Kampaň #UNHATEWOMEN zviditeľňuje túto verbálnu silu. Jej ústredným prvkom je video, v ktorom ženy čítajú mizogýnne texty z úspešných rapových piesní, ktoré boli na YouTube kliknuté a lajkované miliónkrát. Prerušenie štýlu, v ktorom žena hovorí mizogýnny, sexistický text, zrazu divákovi objasňuje, že tieto slová sú sexistické, mizogýnne a v niektorých prípadoch oslavujú násilie. Video sa končí výzvou, aby sme sa postavili proti verbálnemu násiliu na internete s hashtagom #UNHATEWOMEN. Video sa šíri ako lesný požiar a "stáva sa virálnym". Na YouTube sa naň kliklo viac ako 220 000-krát a na Instagrame viac ako 116 000-krát. Zábery sa masovo zdieľajú na kanáloch sociálnych médií a TERRE DES FEMMES dostáva tisíce súhlasných komentárov. Niektorí podporovatelia zdieľajú obrázky z kampane na sociálnych sieťach a označujú autorov piesní. Niektorí raperi reagujú nahnevane a informujú svojich fanúšikov. Fanúšikovia rapu potom vtrhnú na kanály sociálnych médií TERRE DES FEMMES a napodobňujú svoje idoly, pričom používajú rovnaký násilný jazyk: TERRE DES FEMMES ešte nikdy nedostala toľko sexistických, násilných, mizogýnnych a urážlivých komentárov v priebehu niekoľkých týždňov ako počas vrcholu kampane #UNHATEWOMEN. Eskalácia vyvrcholila vyhrážkami rapera FLER, ktorý sa prostredníctvom hlasovej správy vyhrážal komikovi a spontánnemu podporovateľovi kampane Shahakovi Shapirovi násilím, urážal priaznivcov kampane, dokonca vypísal odmenu na jeho hlavu a fyzicky napadol kamerový štáb, ktorý s ním chcel urobiť rozhovor. Analýza kampane #UNHATEWOMEN: Zastavte verbálne násilie Z pohľadu TERRE DES FEMMES #UNHATEWOMEN poukázal na dva sociálne trendy: 1. Veľká popularita kampane dokazuje, že mnohí ľudia už nechcú akceptovať mizogýniu v podobe verbálneho násilia. Mnohé mladé ženy podporujú #UNHATEWOMEN najmä tým, že sa odvážne stavajú proti verbálnemu násiliu a zaujímajú verejné stanovisko. Len preto, že tlak novej, mladej a sebavedomej generácie je príliš veľký na to, aby ho bolo možné ignorovať, niektorí z citovaných raperov zareagovali a ospravedlnili texty svojich piesní. Už sme dosiahli, že sexistický rap sa už nepovažuje za nespochybniteľný a "cool". 2. Argument protistrany dokazuje: slovné násilie plodí slovné násilie. Mnohí fanúšikovia rapu obhajujú sexistické verše na sociálnych sieťach. Zaujímavý je paradox v tomto type argumentácie. Obhajujú

	texty s rovnakým slovným násilím voči ženám a zároveň tvrdia, že nemajú vplyv na každodenné používanie jazyka: "Sú to len slová/umelecká forma - vráť sa do kuchyne, ty ***". Tým poskytujú konečný dôkaz kampane. TERRE DES FEMMES považuje za potvrdené, že verbálne násilie generuje verbálne násilie a môže, žiaľ, vyvolať aj fyzické násilie. Záver Nie všetky rapové piesne sú mizogýnne. Mizogýnne rapové texty však počúvajú, obľubujú a oslavujú najmä mladí ľudia. Prijímanie mizogýnneho jazyka medzi mladými fanúšikmi rapu rýchlo rastie. Mladí ľudia tento jazyk bez rozmyslu prijímajú a začleňujú ho do svojho každodenného života ako samozrejmosť. Rapperi sú idoly. Sú uctievaní a napodobňovaní. Spoločnosť, ktorá akceptuje mizogýnne verbálne násilie, akceptuje aj to, že dievčatá a ženy sú diskriminované a nemajú rovnaké práva, sebaurčenie a slobodu. TERRE DES FEMMES chce prostredníctvom kampane #UNHATEWOMEN prebudiť ľudí v Nemecku. Každý musí prevziať zodpovednosť za svoje výroky a z nich vyplývajúce dôsledky. Nikomu by nemalo byť dovolené skrývať sa za pseudonymy, umeleckú slobodu alebo (predstieranú) ignoranciu. Je spoločenskou a štátnou úlohou dôsledne odporovať mizogýnnemu verbálnemu násiliu, bojovať proti nemu a trestať ho - aj na internete.
Postup a fáza/etapa protokolu GBV, ktorá je relevantná	Príručka pre učiteľov na tému nenávistných prejavov Sociálna súdržnosť trpí diskrimináciou a nenávisťou, preto je dôležité venovať pozornosť tomu, ako hovoríme jeden s druhým a jeden o druhom. Keďže kampaň #UNHATEWOMEN bola a stále je úplne úspešná a TERRE DES FEMMES považuje tému nenávistných prejavov za veľmi dôležitú, rozhodli sme sa vytvoriť a vydať vhodné učebné materiály. Tento materiál obsahuje obsah dvoch vyučovacích hodín (spolu 90 minút) a zaoberá sa otázkami "Čo je nenávistný prejav?" a "Ako sa vysporiadať s nenávistným prejavom?". Odpovede majú interaktívnym spôsobom vypracovať samotní žiaci. Ponúkame materiály - Stiahnite si príručku pre učiteľov Naše webové semináre pre školské triedy Teraz ponúkame webináre pre školské triedy na tému "Nenávistné prejavy - slová formujú náš každodenný život" na základe našej kampane #unhatewomen! Chceme ňou zvýšiť povedomie o téme nenávistných prejavov a poskytnúť študentom pomoc pri obrane proti nim. Naša ponuka: Interaktívny online webinár počas dvoch vyučovacích hodín (Zoom). Predbežná diskusia s prednášajúcim na individuálne prispôsobenie obsahu. Individuálna dohoda o stretnutí. Poskytnutie informačného materiálu na následné sledovanie. Ciele webinára: Ciele: Vypracovanie definície nenávistných prejavov; osvojenie si a uplatňovanie rôznych stratégií proti nenávistným prejavom. Veková skupina: Ponuka je vhodná pre žiakov od 9. triedy.

	Náklady: Vďaka finančným prostriedkom od spoločnosti TK Maxx môžeme v súčasnosti ponúkať workshopy bezplatne. Pozadie: V roku 2020 sme spustili kampaň #unhatewomen proti mizogýnnej nenávisti na internete a v textoch piesní. Odvtedy kampaň získala množstvo mediálnych ocenení. "Virálnym videom kampane #unhatewomen poráža raperov ich vlastnými zbraňami: ich textami. Po prečítaní ženami a oslobodení od úderných beatov zostáva z mnohých piesní len jedno: čistá mizogýnia," opisuje kampaň porota. Rýchlo sme dosiahli miliónové publikum. Počas kampane sme opakovane dostávali žiadosti zo škôl s otázkou, či by sme mohli ponúknuť učebné materiály a kurzy na túto dôležitú tému.
Trendy a potenciálne prínosy tohto osvedčeného postupu	Webináre sa stávajú moderným formátom vzdelávania v školách. Mnohé organizácie môžu túto metodiku začleniť do svojich činností a aktivít pri práci so žiakmi a deťmi. Je dôležité vždy nájsť aktuálnu trendovú tému, ktorá by ovplyvnila názor detí a budúcich generácií.
Ako by sa tento osvedčený postup mohol použiť/preniesť do nášho projektu	Mediátori a odborníci na OZP by mohli v spolupráci so zamestnancami škôl plánovať iniciovanie webových seminárov v rôznych školách. Projekt ponúka usmernenia pre budúcu prácu mediátorov. Webové semináre a spolupráca so školami budú mimoriadne prospešné, pokiaľ ide o vzdelávanie a výučbu budúcich generácií.
Odkaz na webovú stránku:	https://frauenrechte.de/aktionen/kampagnen-und-petitionen/unhate-women Ak máte akékoľvek otázky alebo dotazy, kontaktujte gewaltschutz@frauenrechte.de Usmernenia pre učiteľov škôl https://frauenrechte.de/aktionen/kampagnen-und-petitionen/unhate-women/fuer-schulen-und-lehrkraefte chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://frauenrechte.de/fileadmin/Redaktion/Aktionen/Kampagnen_und_Petitionen/Hate Speech-Handreichung-fuer-Lehrkraefte-2020.pdf

Názov :	**Príručku poskytol Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity: Ako predchádzať partnerskému násiliu a ako účinne pomáhať ženám zažívajúcim násilie v rómskej komunite**
Krajina:	SLOVENSKO
Krátky popis	Cieľom tejto metodiky je špecifikovať a popísať násilie páchané na ženách v párových vzťahoch. Problematika násilia páchaného na ženách je celospoločenským javom, ktorý si zaslúži pozornosť.

	Cieľom tejto príručky je zvýšiť povedomie o probléme násilia páchaného na ženách, zvýšiť citlivosť voči potrebám a právam obetí násilia a prostredníctvom aktivít s cieľovou skupinou zlepšiť odborné kompetencie v oblasti prevencie a znižovania násilia. Zvýšenie citlivosti našej spoločnosti na tento fenomén možno dosiahnuť, ak sa pracovníci oboznámia aj so špecifickou problematikou násilia páchaného na ženách v marginalizovaných rómskych komunitách a ak ženy zažívajúce násilie budú poznať všetky svoje práva a budú sa mať kam obrátiť o pomoc. Odborní pracovníci by mali byť schopní rozpoznať varovné signály alebo charakteristiky rizikového partnera, poznať cyklus (špirálu) násilia, možnosti ochrany a predovšetkým by sme mali vedieť reagovať v situácii, keď sa stretneme s násilím, či už priamo alebo nepriamo. Realita násilia páchaného na ženách je často oveľa horšia, ako sa zdá. Pomocou tejto metodiky by sme mali byť schopní včas rozpoznať príznaky a na ich základe poskytnúť takýmto ženám pomoc alebo ich odkázať na špecializované centrá pomoci pre ženy zažívajúce násilie.
Trendy a potenciálne prínosy tohto osvedčeného postupu	Príručka obsahuje sériu deviatich starostlivo navrhnutých aktivít, ktorých cieľom je poskytnúť odborníkom nástroje a znalosti na riešenie rodovo podmieneného násilia (GBV) v rómskych komunitách. Tieto aktivity sa zameriavajú na posilnenie postavenia odborníkov pri podpore žien, ktoré zažili GBV, a poskytujú im účinné stratégie na poskytovanie pomoci, posilňovanie dôvery a orientáciu v citlivých situáciách. Okrem toho sú tieto aktivity zamerané na pomoc odborníkom, aby naučili ženy rozpoznať včasné príznaky GBV, zvýšiť informovanosť o ich právach a získať prístup k dostupným zdrojom ochrany a podpory. Zapojením sa do týchto aktivít môžu odborníci podporiť informovanejší, empatickejší a proaktívnejší prístup k prevencii a riešeniu problematiky GBV v rómskych komunitách.
Ako by sa tento osvedčený postup mohol použiť/preniesť	Tieto činnosti poskytujú kritický rámec, ktorý priamo ovplyvňuje tvorbu usmernení pre projekt ROW POWER, pričom kladie dôraz na praktické, kultúrne citlivé prístupy k riešeniu rodovo podmieneného násilia (GBV). Projekt ROW POWER čerpá inšpiráciu z týchto aktivít a zdôrazňuje význam vypracovania komplexnej príručky prispôsobenej špeciálne pre rómskych mediátorov a odborníkov pracujúcich v kontextoch GBV. Táto príručka bude slúžiť ako praktický nástroj, ktorý bude ponúkať usmernenia krok za krokom, osvedčené postupy a kultúrne relevantné prípadové štúdie. Okrem toho sa ukazuje potreba cielených školení, ktoré zabezpečia, že mediátori aj odborníci budú mať zručnosti na identifikáciu včasných varovných príznakov GBV, orientáciu v zložitej sociálnej dynamike a poskytovanie podpory zameranej na obete. Tieto školenia môžu podporiť hlbšie pochopenie jedinečných výziev, ktorým čelia rómske komunity, a zároveň podporiť spoluprácu medzi mediátormi a odborníkmi. Integráciou týchto činností môže projekt ROW POWER zabezpečiť, aby boli mediátori a odborníci nielen informovaní, ale aj oprávnení účinne konať. Tento prístup prispieva k budovaniu dôvery v rómskych

	komunitách, zabezpečuje, aby osoby, ktoré prežili OSĽ, cítili podporu a pochopenie, a v konečnom dôsledku podporuje udržateľnú, komunitou riadenú stratégiu na prevenciu a riešenie OSĽ.
Odkaz na webovú stránku	https://www.romovia.vlada.gov.sk/site/assets/files/1495/metodika_ako_predchadzat_nasiliu_web_demjanovicova.pdf?csrt=260490964906749503
Viac informácií	0800 212 212 Bezplatná nonstop linka pomoci pre ženy zažívajúce násilie - Národná linka pomoci ženám je dôverný a bezpečný priestor pre ženy, ktoré sú ohrozené násilím alebo zažívajú násilie. Poradkyne sú pripravené hovoriť o všetkých druhoch násilia, ktoré ženy vo svojom živote zažívajú. Spolu so ženou, ktorá zavolá, sa pokúsia minimalizovať riziko, ktorému je vystavená v násilnom vzťahu.

Názov osvedčeného postupu	**Cesta Von - OMAMY**
Krajina	SLOVENSKO
Krátky popis	OMAMY je slovenská nezisková organizácia, ktorá sa špecializuje na podporu marginalizovaných komunít, najmä rómskych osád, so zameraním na rozvoj detí v ranom veku. Ich poslaním je posilňovať rodiny a podporovať rodičovské kompetencie v najchudobnejších oblastiach Slovenska, aby každé dieťa dostalo spravodlivú šancu uspieť od narodenia. Organizácia vznikla v roku 2018 a jej názov symbolizuje význam materstva a rodičovského vzťahu pri formovaní budúcnosti dieťaťa. Hlavnou činnosťou OMAMA je zapájanie miestnych rómskych žien, tzv. omám, ktoré prechádzajú špeciálnym vzdelávaním a školením, aby sa stali mentorkami vo svojich komunitách. Tieto omamy potom pracujú priamo s deťmi a rodičmi vo svojich osadách, pričom používajú vedecky overené metódy rozvoja detí. Vzdelanie nemá rovnakú hodnotu pre ľudí v chudobe ako pre ľudí v strednej triede. Vo svojom okolí poznajú len málo príkladov, ktorým sa darilo vďaka vzdelaniu. Prínos vzdelania je veľmi abstraktný, neistý a dlhodobý. Dnes ho však naliehavo potrebujú na prežitie. Najhoršie je to v najchudobnejších komunitách. V tých rozvinutejších a menej segregovaných sa so záujmom o vzdelanie stretávame častejšie. Musí sa však začať oveľa skôr ako v škole. Výskum, ktorý pre ETP Slovensko realizovala Karlova univerzita, ukázal, že deti z vylúčených komunít sú pri nástupe do základnej školy v priemere o dva roky pozadu. Ak má dieťa fyziologicky šesť rokov, mentálne je na úrovni štyroch rokov. Mnohé deti sú na tom ešte horšie. Tento sklz sa časom ešte zväčšuje.
Trendy a potenciálne prínosy tohto osvedčeného postupu	Program AMAL je súčasťou iniciatív neziskovej organizácie Cesta von zameraných na podporu marginalizovaných komunít na Slovensku. Jeho hlavným cieľom je zlepšiť jazykové zručnosti žien z týchto komunít, najmä omamských žien, ktoré pracujú s deťmi v programe Omama.

	Individuálne konverzačné hodiny: Dobrovoľníci, nazývaní amali a amal, vedú individuálne konverzačné hodiny so ženami z komunít. Cieľom je vytvoriť bezpečný a podnetný priestor na diskusiu a učenie. Rozvoj jazykových a IT zručností: Program je zameraný na zlepšenie plynulosti a porozumenia slovenského jazyka. Účastníci tiež získajú základné zručnosti v oblasti IT a schopnosť efektívne pracovať s informáciami. Posilnenie sebadôvery a sebarozvoj: Prostredníctvom pravidelných stretnutí sa ženy učia vyjadrovať svoje myšlienky a pocity, čo prispieva k ich osobnému rastu. Program podporuje ich sebadôveru a motiváciu pre ďalšie vzdelávanie.
Ako by sa tento osvedčený postup mohol použiť/preniesť	Projekt ROW POWER by sa mohol inšpirovať úspešným prístupom programu AMAL, ktorý zdôrazňuje význam budovania kapacít mediátoriek prostredníctvom odbornej prípravy zameranej na jazykové a digitálne zručnosti. Tento model je obzvlášť účinný pri práci so ženami z marginalizovaných komunít, pretože im umožňuje získať lepší prístup k informáciám a efektívnejšie komunikovať so sociálnymi inštitúciami. Pre ženy zažívajúce domáce násilie môže byť tento druh podpory kľúčový - vďaka lepším jazykovým zručnostiam dokážu jasnejšie a sebavedomejšie vyjadriť svoje potreby, opísať svoju situáciu alebo vysvetliť svoj problém zdravotníckym pracovníkom, polícii alebo sociálnym pracovníkom. Digitálne zručnosti zároveň otvárajú dvere k ďalším zdrojom pomoci, či už ide o informácie o právach, online poradenské služby alebo podporné siete pre obete násilia. ROW POWER by mohla realizovať programy odbornej prípravy pre mediátorky, ktoré by nielen pomohli ženám v ich komunitách, ale aj posilnili a inšpirovali tieto ženy samotné, aby sa stali nezávislejšími a sebavedomejšími. Vytvoril by sa tak cyklus podpory, v ktorom by ženy v komunitách nielen dostávali pomoc, ale aj schopnosť odovzdávať túto pomoc ďalej, čo by výrazne prispelo k dlhodobej udržateľnosti projektu.
Odkaz na webovú stránku	https://cestavon.sk/program-amal/
Viac informácií	Viac informácií o všetkých ostatných podkategóriách pomoci zameranej na rómsku komunitu nájdete na webovej stránke

Názov osvedčeného postupu	**QUO VADIS O.Z.**
Krajina	SLOVENSKO
Krátky popis	QUO VADIS O.Z. je nezisková organizácia, ktorá realizuje domáce a zahraničné projekty v súlade s programovou koncepciou organizácie. Kľúčovými témami QUO VADIS, o.z. sú tolerancia a ľudské práva, rodová rovnosť, inkluzívne vzdelávanie a desegregácia rómskych detí a ochrana žien čeliacich rodovo podmienenému

	násiliu v zhoršených sociálno-ekonomických podmienkach. Predpokladom zmeny je vzdelávanie v oblasti ľudských práv, anticiganizmu alebo rodovej rovnosti. Organizujú kurzy, preventívne programy a akreditované vzdelávanie, pre deti, mládež a dospelých. QUO VADIS monitoruje aktivity samosprávy a vlády SR pri plnení ľudskoprávnych záväzkov, riešení rómskej problematiky, chudoby, domáceho násilia s dôrazom na desegregáciu a inklúziu a dodržiavanie ľudských práv.
Trendy a potenciálne prínosy tohto osvedčeného postupu	1. VÝSKUM V TERÉNE - Analýza súčasnej situácie je predpokladom pre pochopenie situácie alebo prekážok, ktoré je potrebné zmeniť. Podieľame sa na výskume rodovej nerovnosti, postavenia rómskych žien, násilia páchaného na ženách v rómskych komunitách atď. 2. ODBORNOSŤ - Zamestnanci QUO VADIS, o.z. sú aktívnymi členmi komisií alebo výborov na miestnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni. Zasadzujú sa za vytváranie koalícií a neformálnych partnerstiev. 3. PETÍCIE - QUO VADIS upozorňuje širokú verejnosť, predstaviteľov vlády SR, prezidenta, prípadne iných zodpovedných na vôľu občanov, prípadne nesúhlas s konaním kompetentných orgánov a pod. formou hromadných pripomienok, organizovaním petícií a lobovaním vo verejných a štátnych inštitúciách. 4. WATCHDOG - zahŕňa monitorovanie a kontrolu oblasti verejného života, v našom prípade monitorovanie a kontrolu verejných politík v oblasti rómskej problematiky, uplatňovania nástrojov rodovej rovnosti a ich vplyvu na život ľudí z marginalizovaných komunít. 5. KAMPANE - QUO VADIS o.z. organizuje kampane a happeningy s cieľom upozorniť širokú verejnosť na dôležité problémy v spoločnosti a pozitívne zmeniť verejnú mienku. 6. SIEŤ A SPOJENIA - QUO VADIS, o.z. je súčasťou koalícií a nezávislých platforiem, ktoré sa podieľajú na tvorbe tieňových správ a čítaní o vládnych politikách. Je tiež súčasťou komisií a výborov vytvárajúcich nové politiky. V neposlednom rade iniciuje a koordinuje nové platformy a siete.
Ako by sa tento osvedčený postup mohol použiť/preniesť	Cieľom školenia je poskytnúť odbornú a metodickú pomoc školám, iným školským zariadeniam a všetkým zainteresovaným stranám vo forme: - Akreditované vzdelávanie, Organizovanie školení, seminárov, workshopov pre pedagógov, Organizovanie preventívnych programov pre žiakov základných a stredných škôl, Vydávanie metodických materiálov. Rodová nerovnosť a viacnásobná diskriminácia - Modulárna štruktúra odbornej prípravy: 4 samostatné moduly - Rodové stereotypy, Rodová socializácia, Rodovo podmienené násilie, Štandardy poskytovania pomoci pri násilí páchanom na ženách. Akreditovaný program - Rodová nerovnosť a viacnásobná diskriminácia Školenie s názvom Rodová nerovnosť a viacnásobná diskriminácia je svojou povahou

	Občianske vzdelávanie, prostredníctvom ktorého účastník ďalšieho vzdelávania uspokojuje svoje záujmy, zúčastňuje sa na živote občianskej spoločnosti a celkovo rozvíja svoju osobnosť. Vzdelávanie o rodových nerovnostiach pre viacnásobne diskriminované ženy je svojím charakterom na Slovensku jedinečné, pretože zdôrazňuje tému, ktorá bola doteraz tabu, t. j. rodové nerovnosti a násilie páchané na ženách v marginalizovaných rómskych komunitách. Primárnou cieľovou skupinou sú osoby, ktoré majú záujem získať odborné vedomosti a zručnosti v oblasti rodových nerovností viacnásobne diskriminovaných žien.
Odkaz na webovú stránku	https://www.quovadisoz.com
Viac informácií	Viac informácií o dostupnosti školení, programov a akreditácií nájdete na webovej stránke.

1. Usmernenia pre odborníkov v oblasti OZP a rómskych mediátorov

Táto časť príručky poskytuje všeobecné usmernenia pre osoby zapojené do procesov prijímania, registrácie prípadov a poskytovania všetkých druhov podpory rómskym ženám, ktoré sa stali obeťami/prežili OSĽ [poradenstvo v oblasti OSĽ, psychosociálna podpora a poradenstvo,]. Nasledujúcich tridsaťjeden (31) usmernení sa vzťahuje na odborníkov a mali by ich dodržiavať alebo flexibilne uplatňovať tak rôzni odborníci v oblasti GBV, ako aj rómski mediátori, pokiaľ je to možné, a vždy pri rešpektovaní usmernení a kódexov správania národného mechanizmu reakcie na rodovo podmienené násilie.

1. Vždy používajte prístup zameraný na obeť/preživšieho.

To znamená, že osobnosť, dôstojnosť, zdravie [duševné a fyzické], pohoda a bezpečnosť obete/preživšieho sú našou najvyššou prioritou.Tento prístup sa realizuje prostredníctvom neustáleho prejavovania rešpektu a akceptácie obete počas celého procesu, zachovávania bezpečnosti, dôvernosti informácií a nediskriminácie obete/preživšieho.

2. Rešpektujte

Rešpektovanie výberu, želaní, práv, osobnosti a dôstojnosti obete/poškodeného musí byť základom pre všetky kroky rôznych odborníkov na OOPP aj zúčastnených rómskych mediátorov; napr. ak sa rómska obeť/poškodený rozhodne, že nechce byť nasmerovaný na navrhovanú službu alebo poskytnutie (napr. útulok), musí sa plne rešpektovať jeho želanie a právo vybrať si alebo odmietnuť službu. V tejto súvislosti je dôležité vyžiadať si súhlas obete pred prijatím akýchkoľvek opatrení.

3.Zachovávať dôvernosť/tajnosť a chrániť informácie poskytnuté pozostalým

Obete/preživší si na základe svojich osobných kritérií vyberajú, s kým budú alebo nebudú hovoriť o svojom príbehu, o svojej traumatickej skúsenosti, o tom, čo sa im stalo. [napr. sa nemusia zveriť alebo podeliť o to, čo sa im stalo, s blízkymi ľuďmi, príbuznými alebo priateľmi]. Toto je potrebné plne rešpektovať a všetky informácie, ktoré sú buď zdieľané s nami ako odborníkmi na OZP, alebo ktoré my ako rómski mediátori prekladáme, sprostredkúvame, vysvetľujeme obeti alebo odborníkom na OZP o obeti, sú úplne dôverné a nesmieme ich poskytnúť nikomu, kto nie je priamo zapojený do procesu. Preto ani odborníci na GBV, ani rómski mediátori za žiadnych okolností neoznamujú žiadne informácie rodinným príslušníkom obete, policajným/bezpečnostným zložkám, vedúcim predstaviteľom komunity, kolegom, nadriadeným atď. Zdieľanie týchto informácií môže viesť k väčšiemu poškodeniu osoby, ktorá prežila/obete, a dokonca k ohrozeniu jej života a zdravia!

4. Ochrana osobnej identity a bezpečnosti osoby, ktorá prežila/obete

Bezpečnosť a identita osoby, ktorá prežila/obete, je kľúčová pre všetky obete ZHN bez výnimky, a najmä pre obete z veľmi zraniteľných sociálnych skupín, v ktorých môže byť akýkoľvek druh rodovo podmieneného násilia alebo spolupráca s orgánmi a agentúrami mimo komunity tabu, ako je to v prípade Rómov. Odborníci na GBV aj rómski mediátori, ktorí sú prítomní v postupoch prijímania a registrácie incidentu a v postupoch poradenstva (psychosociálneho, v otázkach GBV, právneho), musia:

i) Chrániť identitu a bezpečnosť osoby, ktorá prežila [aj keď sa navzájom poznajú; v prípade rómskeho mediátora z tej istej komunity ako rómska obeť/preživší].
ii) Nezaznamenávajte, nefotografujte ani neposkytujte ústne či písomne žiadne osobné/identifikačné informácie o osobe, ktorá prežila, alebo o jej skúsenostiach, a to ani svojmu nadriadenému, manželovi/manželke alebo blízkym osobám. IDENTITA OBETE JE TAJNÁ, INAK JE OHROZENÁ JEJ BEZPEČNOSŤ, ŽIVOT A FYZICKÁ A DUŠEVNÁ INTEGRITA.
iii) Osobné počítače/notebooky, mobilné telefóny, tablety a akékoľvek audiovizuálne záznamové médiá nechajte mimo miestnosti, aby ste sa vyhli obavám, že sa nahráva hlas alebo tvár pozostalého/obete.

Identifikačné údaje môžu zahŕňať celé meno obete, krstné meno, iniciály jej celého mena, rómsku komunitu, ku ktorej patrí, alebo jej štvrť, mená detí, príbuzných, manžela/manželky a akékoľvek informácie týkajúce sa jej vzdelania, profesijného a osobného života, a dokonca aj konkrétny rys jej vzhľadu.

5.Zásada nediskriminácie

musia riadiť všetky činnosti a postoje odborníkov na problematiku OZP aj rómskych mediátorov vo všetkých procesoch a rôznych fázach a krokoch, na ktorých sa zúčastňujú. To znamená, že oba profesionálne sektory musia poskytovať rovnaké a spravodlivé zaobchádzanie s tými, ktorí potrebujú podporu, bez diskriminácie .[1]

6. Zvyšovanie povedomia o otázkach intersekcionality

Vždy buďte citliví na problematiku intersekcionality a incidentov GBV a vyhýbajte sa jednoduchým alebo svojvoľným záverom, ako aj predpokladom o obetiach/preživších GBV a ich situácii alebo ich skúsenostiach a histórii. Nechajte teda obete komunikovať a

[1] Diskriminácia sa spravidla môže týkať pohlavia, rasy, ekonomického postavenia, etnickej skupiny, menšiny alebo kultúrnej skupiny, veku, zdravotného postihnutia, náboženského alebo politického presvedčenia.

buďte otvoreným a aktívnym poslucháčom. Vzhľadom na to by rómski mediátori, ako aj odborníci na GBV zapojení do postupov mali mať na pamäti, že:

i) Páchateľom násilia môže byť ktokoľvek, či už ide o manžela, príbuzného, partnera, člena rodiny, opatrovateľa alebo cudziu osobu.

ii) Každý môže byť obeťou/obetou OSĽ, nemá to nič spoločné so sexuálnou orientáciou, či je biologicky muž alebo žena, či je starší, či je ženatý alebo vydatá, či je v dobrej alebo zlej finančnej situácii, či zneužíva alebo nezneužíva návykové látky alebo či je sexuálnym pracovníkom.

7. Zvyšovanie povedomia rôznych odborníkov v oblasti OZP o problematike jazykových a kultúrnych rozdielov a o komunikačných priepastiach, ktoré sú s nimi spojené.

Ako odborník na problematiku OOPP buďte pripravený s rešpektom a trpezlivosťou pristupovať k rómskym obetiam, ktoré buď neovládajú dobre úradný štátny jazyk, alebo hovorový jazyk, a ktoré nemajú znalosti pojmov, zložitých slov a podrobností o kontexte rodovo podmieneného násilia, o svojich právach a zákonných zákazoch. Nezabúdajte, že veľká časť prípadov ZHN páchaného v uzavretých múroch rómskej komunity je obetami a miestnou komunitou normalizovaná a existujú špecifické kultúrne prvky, ktoré môžu byť pre obete záväzné alebo sa nemusia vzťahovať na väčšinu obetí, ktoré nepochádzajú z tejto komunity (nútené sobáše, tradície týkajúce sa manželstva a rozvodu atď.)

8. V prípade nahlásenia prípadu OSĽ zvážte najprv tieto kroky:

- Ak sťažnosť na incident GBV podá tretia osoba, a nie rómska obeť, a to buď telefonicky, alebo v centre GBV (tretia osoba = príbuzný, priateľ, sused, dokonca aj pracovník sociálnych služieb, častejšie v prípade rómskych žien). Ako odborník na GBV musíte tejto tretej osobe poskytnúť aktuálne informácie o všetkých dostupných podporných službách pre obete GBV a stručne uviesť, čo robia, a povzbudiť tretiu osobu, aby tieto informácie bezpečne a dôverne odovzdala rómskej obeti/obetiam, aby jej na oplátku mohla povedať, čo chce urobiť. Tu sa vaša práca zastaví, kým sa buď rómska obeť/preživší, alebo tretia osoba nevráti k tomuto prípadu. Dôrazne sa odporúča, aby odborník na problematiku OZP NEZDIEĽAL s nikým získané dôverné informácie a NEPOKÚŠAL sa žiadnym spôsobom [telefonicky, písomne, ústne, prostredníctvom prenesenej správy alebo prostredníctvom online médií, napr. sociálnych sietí] obeť vyhľadávať alebo kontaktovať obeť sám alebo s pomocou rómskeho mediátora.
- Ak sťažnosť podá samotná rómska obeť, a to buď telefonicky, alebo priamo v centre GBV:

a) Predstavte sa ako odborník v oblasti OZP a stručne sa predstavte
b) Uistite rómsku obeť svojím prístupom a správaním a opýtajte sa, ako jej môžete pomôcť.
c) Vysvetlite priamo obeti/živiteľke, že to, čo vám povie, ako aj vaše osobné údaje sú dôverné a nikto iný sa o tom bez jej súhlasu nič nedozvie.
d) Uplatňovať prístup zameraný na obeť/preživšieho. To znamená, že uprednostnite rešpektovanie osobnosti rómskej obete/preživšieho, jeho dôstojnosti, zdravia [duševného a fyzického], pohody a bezpečnosti.

9. Ako profesionál v oblasti GBV **sa** počas zaznamenávania incidentu alebo úvodného poradenstva **opýtajte, či existuje priateľ, člen rodiny, opatrovateľ alebo ktokoľvek iný, komu obeť dôveruje a na koho sa môže obrátiť s prosbou o podporu**. POSKYTNITE svoj telefón alebo komunikačné zariadenie, ak sa na to cítite bezpečne, aby sa obeť mohla obrátiť na niekoho, komu dôveruje. Rozhovor ukončite podporne a počas celého nahrávania je dobré, ak **obeti vyjadríte niekoľko útechy a podpory; posilnite ju v tom, že to, čo sa jej stalo, nebola jej vina**. použite frázy ako napr:

"Je mi ľúto, že sa ti to stalo." alebo "To, čo sa stalo, nebola tvoja vina."

10. Ako profesionáli v oblasti OOPP sa počas zaznamenávania incidentu alebo úvodného poradenstva o dostupných možnostiach a službách v oblasti OOPP vyhýbajte rozoberaniu podrobností, analýze a rozprávaniu o traumatických zážitkoch, ktoré môžu u obete vyvolať stres alebo ďalšie negatívne pocity. NENAŤAHUJTE na obeť/obete, aby poskytli viac informácií, než s akými sa cítia spokojné. Podrobnosti o tom, čo sa stalo a kto to urobil, nie sú dôležité ani relevantné pre vašu úlohu pri počúvaní a poskytovaní informácií o dostupných službách. Používajte frázy ako napr: "Pokúsim sa vás podporiť, ako len budem môcť, ale nie som psychológ/psychologický poradca. Môžem sa s vami podeliť o všetky informácie, ktoré mám o dostupnej podpore." Alebo: "Podeľte sa so mnou, prosím, o všetko, o čo sa chcete podeliť. Nemusíte mi rozprávať o svojej skúsenosti, aby som vám mohol poskytnúť informácie o dostupnej podpore." Alebo "Vždy môžete mať možnosť diskutovať o svojej skúsenosti a o tom, ako ste sa cítili, s našimi mentálnymi poradcami a psychológom, ktorí sú pripravení vás podporiť, ak si to želáte." **Nezabudnite, že rómska obeť môže, ak chce ďalej hovoriť o svojej traume a skúsenostiach, môže tak urobiť v psychosociálnom poradenstve s podporou a pomocou kvalifikovaných psychológov a odborníkov na duševné zdravie, ktorí ju môžu vhodne podporiť.**

11. Ak má rómska obeť/preživší pri niektorom z postupov (registrácia, psychosociálna podpora, poradenstvo atď.) zjavné problémy porozumieť vám alebo hovoriť vaším

jazykom, alebo ak vnímate, že nemôže sledovať, čo hovoríte, kvôli jazykovým nedostatkom alebo problémom s porozumením:

a) Porozprávajte sa s obeťou a navrhnite jej, aby jej v komunikácii pomohol rómsky mediátor, ktorý sa bude riadiť rovnakým protokolom dôvernosti a diskrétnosti ako vy.
b) Vysvetlite priamo obeti/živiteľovi, že všetko, čo povie rómskemu mediátorovi a vám, ako aj vaše osobné informácie, sú dôverné a nikto iný sa o nich bez jej súhlasu nedozvie.
c) Vyzvite rómskeho mediátora, aby prevzal jazykovú a kultúrnu časť mediácie.

12. Hovoriť priamo s rómskou obeťou/poškodeným v konaní, kde je prítomný.

Ako odborník v oblasti OOPP musíte počas ktoréhokoľvek z postupov (zaznamenávanie, psychosociálna podpora, poradenstvo, odporúčanie na služby atď.), pri ktorých rómska obeť/osoba, ktorá prežila, požiadala o prítomnosť a pomoc rómskeho mediátora a súhlasila s tým, hovoriť priamo s obeťou a udržiavať s ňou očný kontakt, nie s rómskym mediátorom. Obeť nesmie byť za žiadnych okolností odsunutá na vedľajšiu koľaj, nesmie mať pocit, že sa jej nevenuje pozornosť alebo že je treťou stranou pri konzultácii medzi vami a rómskym mediátorom.

13. Ak rómska obeť/preživší v priebehu poradenského stretnutia požiada o špecifickú pomoc (napr. požiada o prístrešok), ktorá sa v centre pre obete/preživších, kde pôsobíte, neposkytuje, zvážte, či

(i) je k dispozícii aktér/prístup k OOP

V prípade, že existuje Sledovanie cesty k postúpeniu v prípade GBV informovať obeť o dostupných službách v oblasti GBV a postúpiť ju, ak obeť dá súhlas.Ak rómska obeť dostatočne nerozumie, požiadajte rómskeho mediátora, aby jej to vysvetlil.

ii) Ak neexistujú presné informácie o alternatívnych dostupných službách, povedzte to obeti/živiteľovi. Ak rómska obeť dostatočne nerozumie, požiadajte rómskeho mediátora o vysvetlenie.

14. Ako profesionál v oblasti OOPP uprednostnite potreby a charakteristiky Rómov, ktorí prežili.

Spýtajte sa Róma, ktorý prežil, či sa cíti príjemne, keď sa s vami rozpráva v centre pre obete OSV. Ak je osoba, ktorá prežila, v sprievode, nepredpokladajte, že je bezpečné hovoriť s ňou o jej skúsenostiach pred touto osobou. Zároveň je dobré poskytnúť praktickú podporu, napríklad ponuku vody, kávy, súkromného miesta na sedenie, vreckovky atď.

15. Ako profesionál v oblasti OZP, ale aj ako rómsky mediátor by ste nemali reagovať prehnane. Prejavte súcit a porozumenie obeti a zároveň zostaňte neutrálny, sústredený a emocionálne pokojný, aby došlo k správnemu prenosu a pochopeniu jazykových posolstiev a kultúrnych vysvetlení. Takto sa priamejšie a realistickejšie sústredíte na potreby obete a na to, ako ich môžete naplniť, pričom zabezpečíte bezpečnosť a dôvernosť.

16. Ako rómsky mediátor v akomkoľvek nahrávacom alebo poradenskom procese, na ktorom sa zúčastňujete, by ste mali odovzdávať/prekladať presné informácie o službách, riešeniach alebo možnostiach navrhnutých odborníkmi na OOP len obeti. NEPOSKYTUJTE osobné názory, nehovorte iné veci ani nekomentujte počas prekladu informácií. Ak slovo fráza alebo význam neexistuje v rómskom jazyku, mali by ste doplniť kultúrne medzery obete jednoduchým, ale jasným vysvetlením. POZOR pri komunikácii odovzdávajte informácie neutrálne bez toho, aby možnosti & informácie nadobudli pozitívny alebo negatívny podtón. Najmä ak má obeť veľkú jazykovú a kultúrnu medzeru, musíte si byť istí a uistiť sa, že obeť do veľkej miery chápe, čo jej ponúkate a aké sú možné výsledky jej rozhodnutí. POZOR! V žiadnom prípade nesmiete ovplyvňovať voľby, ku ktorým rómsku obeť/poškodeného vyzvete.

17. Rómsky mediátor nekomentuje incident, nestavia sa na žiadnu stranu, neskresľuje otázky a informácie, nepridáva prvky k rozprávaniu obete, pomáha sprostredkovať čo najpresnejšie informácie so správnym významom. K vyjadreniu je vyzvaný len vtedy, keď ho o to požiada odborník na OZP, ak sa s obeťou nezhoduje na nejakom pojme/otázke.

18. Počas poradenského sedenia sa ako odborník na OZP v prípade potreby krátko porozprávajte s rómskym mediátorom, aby ste sa uistili**, že rómska obeť (v prípade výrazného jazykového rozdielu) rozumie, aká služba, riešenie alebo možnosť sa ponúka a aké sú jej možné výsledky.** Nezabudnite však, že by ste sa za žiadnych okolností NEMALI pokúšať vnucovať obeti nejakú možnosť alebo riešenie. vašou povinnosťou ako odborníka na GBV je rešpektovať právo rómskej osoby, ktorá prežila/obete, prijímať vlastné rozhodnutia.

19. Ako odborník v oblasti OOPP počas zaznamenávania incidentu alebo počas poradenského sedenia nenútite obeť/obete, aby si v tom čase vybrali akúkoľvek ponúkanú možnosť alebo službu. Vždy umožnite obeti/obetiam, aby si vybrali vo svojom vlastnom čase a tempe, a dajte jej/jemu na vedomie, že nie je povinná urobiť teraz žiadne rozhodnutie, môže zmeniť názor a využiť tieto služby v budúcnosti.

20. Odborníci na problematiku OZP aj rómski mediátori, ktorí sa zúčastňujú na registrácii, poradenstve a postupovaní, musia byť k obetiam úprimní a nesmú im dávať falošné sľuby alebo nepravdivé informácie. Zároveň by sa obaja odborníci mali vyhnúť rozhodovaniu za obeť alebo ovplyvňovaniu jej rozhodnutia. Je nesmierne dôležité mať na pamäti, že máme poznatky len z obrazu, ktorý nám osoba prezentuje, a nie z celého pozadia. preto by sme NEMALI predpokladať potreby a želania obete/osoby, ktorá

prežila. určité kroky môžu obeť vystaviť ďalšiemu riziku stigmatizácie, odplaty alebo ujmy, rizikám, ktoré si ako odborníci na GBV nemusíme uvedomovať alebo o nich nemusíme mať jasnú predstavu.

21. V prípade rómskych obetí/poškodených, ak existuje nejaká informácia, únik informácií alebo podozrenie zo sťažnosti a formálneho konania, môžu sa do procesu riešenia situácie chcieť zapojiť tretie strany z rómskej komunity, ku ktorej obeť patrí, napríklad príbuzní obete, významní členovia komunity alebo dokonca vodca komunity. V niektorých prípadoch môžu takéto osoby dokonca diskrétne sprevádzať obeť pri zaznamenávaní incidentu ako stredisko OZV a považovať sa za schopné prípad mediovať. Ako odborníci na GBV musíte dodržiavať protokol procesu a prístup zameraný na obeť/živiteľa. NEDOVOĽTE, aby bol pri nahrávaní prítomný niekto iný ako obeť [v prípade jazykovej pomoci sa vždy obráťte na rómskeho mediátora] NEPOKÚŠAJTE sa zmierovať obeť s páchateľom ani sa nepokúšajte vyriešiť situáciu medzi osobou, ktorá zažila GBV, a kýmkoľvek iným.

22. Ako profesionál v oblasti OZP vyhľadajte pomoc a odborné poradenstvo pre seba. Ak v ktoromkoľvek okamihu nahrávania alebo poradenského procesu cítite, že potrebujete požiadať o radu a usmernenie, ako najlepšie podporiť rómsku obeť/obete, požiadajte obeť o povolenie hovoriť s odborníkom alebo kolegom. Informujte rómsku obeť o tom, že nebudú poskytnuté žiadne osobné informácie a nebude odhalená jej identita. So súhlasom obete pokračujte v hľadaní poradenstva bez toho, aby ste prezradili osobné identifikačné údaje rómskeho preživšieho/obete.

23. V prípadoch a situáciách, ktoré si vyžadujú špecializovanejšiu podporu nad rámec vašej úlohy ako odborníka v oblasti OOPP, ako napr:

(i) situácie týkajúce sa rómskych detí, maloletých dospievajúcich a ich rodovo podmieneného zneužívania

(ii) ak sa predpokladá, že pozostalému hrozí bezprostredné nebezpečenstvo alebo ak by mohol ublížiť sebe alebo iným osobám

Požiadajte o pomoc a odborné poradenstvo pre vás a o zapojenie špecializovaných poradcov a odborníkov špecializujúcich sa na prípady mladistvých, odborníkov na ochranu detí atď.

24. Ako odborníci v oblasti OZP aj ako rómski mediátori, keď ste zapojení do poradenského procesu (psychosociálna podpora, poradenstvo v oblasti OZP, právne poradenstvo), NESMIETE spochybňovať ani odporovať tomu, čo vám povie rómska obeť/preživší. Pamätajte, že vašou úlohou je počúvať bez posudzovania a poskytovať informácie o dostupných službách alebo v prípade rómskeho mediátora jasne sprostredkovať správne informácie a vyplniť prípadné medzery v kultúre a chápaní obete.

25. Diskrétnosť odborníkov na problematiku OZP a rómskych mediátorov pri účasti na procese zaznamenávania incidentu/žaloby alebo poradenstva rómskej obeti/osoby, ktorá prežila.

Dodržiavajte štandardné postupy a existujúce spôsoby odporúčania vo vašej krajine.

Možnosť, že sa o tom dozvedia priatelia, rodina a/alebo komunita obete, čo môže viesť k stigmatizácii obete, jej vykázaniu z domu alebo z komunity a/alebo k tomu, že bude vystavená ďalšiemu násiliu.Zároveň existuje vážna možnosť, že sa páchateľ (páchatelia) dozvie (dozvedia), že ostatní ľudia vedia, čo sa stalo, čo môže viesť k odplate v podobe ublíženia alebo dokonca zabitia obete.

26. Nezabúdajte, že nedostatok diskrétnosti môže mať riziká aj pre odborníkov v oblasti OOPP a rómskych mediátorov zapojených do procesov podpory rómskych obetí/preživších. Možnosť, že vaša úloha v komunite vyjde najavo, vás môže vystaviť hrozbám, násiliu, či už zo strany páchateľa, rodiny páchateľa alebo obete, a dokonca aj zo strany členov rómskej komunity, ktorí nevnímajú zapojenie externých osôb do činnosti komunity alebo úradných orgánov pozitívne, alebo považujú tých Rómov, ktorí členov komunity vystavujú štátnym orgánom, úradom a osobám, ktoré môžu legálne prenasledovať členov komunity, za nepriateľov komunity.

27. Pripravenosť, zisťovanie a uspokojovanie potrieb rómskej obete/preživšieho.Ako odborníci na OOPP v procese nahlasovania/zaznamenávania incidentu po tom, ako sa obeti predstavíte a informujete ju, že ste tu, aby ste jej pomohli, vás vyzývame, aby ste zvážili, či existujú naliehavé základné potreby rómskej obete.

Každý človek má iné základné potreby, ktoré môžu zahŕňať núdzovú lekársku starostlivosť, vodu, nájdenie blízkej osoby alebo prikrývku či oblečenie, ak sa stratilo, roztrhlo, zašpinilo alebo odstránilo. Je nevyhnutné, aby tieto naliehavé potreby boli okamžite uspokojené, aby sa obeť mohla cítiť pohodlne a dôstojne.

28. Neveďte ich, netlačte ich do rozprávania, len počúvajte a poskytnite im útechu svojím jazykom a komunikáciou rečou tela. Ako odborník na problematiku OZP počas poradenského sedenia umožnite rómskej obeti/preživateľovi vyjadriť svoje pocity a emócie a nechajte ho viesť rozhovor, aj keď to znamená poskytnúť mu spoločnosť v tichu. Keďže v mnohých prípadoch obete/živitelia nie sú pripravení hovoriť alebo toto otvorenie sa odborníkovi na GBV môže trvať určitý čas. Buďte na úrovni očí s otvorenou rečou tela, aby ste rómskej obeti ukázali, že sa vám môže otvoriť, ak chce. Zdržte sa kladenia otázok o tom, čo sa stalo, kto a prečo - namiesto toho používajte upokojujúce vyhlásenia a hovorte spôsobom, ktorému rozumejú.

29. Ako odborníkom na OOPP a rómskym mediátorom, ktorí sa zúčastňujú na zaznamenávaní incidentov a poradenskom procese, sa dôrazne odporúča, aby ste sa nedotýkali, neobjímali ani nenadväzovali fyzický kontakt s rómskymi obeťami/preživšími, pretože to pre nich môže byť traumatizujúce, nepríjemné a znepokojujúce.

30. Pre odborníkov v oblasti GBV, ktorí sa podieľajú na zaznamenávaní incidentu alebo na rôznych procesoch poradenstva a podpory obete, ako aj pre rómskych mediátorov, ktorí v týchto procesoch prekladajú a prenášajú verbálne posolstvá, sa odporúča povzbudiť rómsku obeť/preživšieho, aby hovoril pomocou niektorých štandardných povzbudzujúcich výrazov v úradnom jazyku alebo v príslušnom rómskom jazyku, ako napr:"Verím vám", "Som rád, že ste mi to povedali", "Ďakujem, že ste sa podelili o svoju skúsenosť", "Je mi naozaj ľúto, že sa vám to stalo", "Nič z toho nie je vaša vina, pamätajte na to", "Robíte pre seba dobrú vec", "Nemôžem sa vo vašom mene s nikým rozprávať, aby ste sa pokúsili situáciu vyriešiť". Čo však môžem urobiť, je podporiť vás počas nášho rozhovoru a vypočuť si vaše obavy". , "Znie to, akoby ste mali plán, ako by ste chceli ďalej postupovať. To je pozitívny krok." Uvedené môže vybudovať dôveru medzi vami a obeťou a prejaviť empatiu.

31. Reflexia a starostlivosť o seba pre odborníkov v oblasti OZP aj rómskych mediátorov: je dôležité si uvedomiť, že trauma, bolesť, stres a negativita, ktorej ste svedkami, sa prenáša a počúvanie zážitkov iných ľudí vás môže vystaviť prežívaniu ich utrpenia a negatívnych emócií - t. j. prežívaniu sekundárnej traumy. Je dôležité starať sa o seba. Obráťte sa na svoj vlastný podporný systém a sieť, vrátane svojich kolegov, vedúceho tímu alebo psychológa či odborníka na OOPP, a ako profesionál vyhľadajte úľavu od stresu, podporu a terapeutickú pomoc.

2. Metodiky - Praktický protokol o činnosti a spolupráci medzi rómskymi mediátormi a odborníkmi na problematiku OSĽ v kontexte poskytovania služieb rómskym ženám - obetiam OSĽ

Pokiaľ ide o otázku vhodných metodík pre čo najlepšie služby rómskym ženám, ktoré sa stali obeťami OSĽ, považovalo sa za potrebné nielen zhromaždiť a predložiť metodiky pre spoluprácu rôznych odborníkov, ktorí sa zaoberajú touto problematikou. Ale aj zostavenie a spojenie metodík do jednotného praktického protokolu o činnosti a spolupráci rómskych mediátorov a odborníkov na problematiku OOP v kontexte služieb rómskym ženám - obetiam OOP. Tento dokument je preto pokusom o spojenie osvedčených postupov, existujúcich nástrojov, spôsobov a metód fungovania riešenia prípadov rodovo podmieneného násilia na národnej úrovni, ktoré zhromaždili zúčastnené organizácie projektu Spolupráca rómskych mediátorov a odborníkov na GBV. Uvedené nástroje a postupy sa týkajú služieb a starostlivosti o rómske ženy - obete GBV. Tieto údaje boli zozbierané počas "seminárov o spolupráci" organizovaných vo všetkých krajinách zúčastnených na projekte [Nemecko, Grécko, Španielsko, Severné Macedónsko, Írsko, Slovensko, Španielsko].

3.1. Kroky a postupy pri riešení prípadov rodovo podmieneného násilia, ktoré sa týkajú rómskych žien, ktoré sa stali obeťami/prežili.

Vo všeobecnosti je potrebné zdôrazniť, že hlavné body nemenia kroky a postupy, ktoré sa uplatňujú v každej partnerskej krajine projektu v súvislosti s riešením rodovo podmieneného násilia a poskytovaním služieb obetiam. Hoci rómske ženy sú potenciálnymi obeťami GBV s vysokou mierou zraniteľnosti a majú sociálne a kultúrne rozdiely v porovnaní so všeobecnou populáciou alebo nerómskou populáciou obetí ženského pohlavia, proces zaobchádzania v štruktúrach GBV však zostáva rovnaký. V podstate sa menia niektoré prístupy, nástroje a odborníci zapojení do procesov riešenia prípadov rodovo podmieneného násilia, aby lepšie slúžili rómskym ženám - obetiam a uľavili im.

Kľúčová zmena a inovácia spočíva v zapojení rómskych mediátorov [mužov a žien] a vo využívaní základných nástrojov a princípov spolupráce medzi nimi v niektorých rôznych krokoch a postupoch zavedených v rámci národných mechanizmov reakcie na rodovo podmienené násilie v krajinách zúčastnených na projekte RoW POWER. Konečným cieľom tohto protokolu o spolupráci nie je meniť postupy a uplatniteľné kroky a procedúry zahrnuté v národných mechanizmoch reakcie na rodovo podmienené násilie, ale obohatiť ich zosúladením úloh a zodpovedností rôznych odborníkov v oblasti GBV [sociálnych pracovníkov, poradcov, psychológov/terapeutov, právnych poradcov atď.

Z realizovaných workshopov spolupráce medzi rómskymi mediátormi a odborníkmi na rodovo podmienené násilie, t. j. z celkovo 18 workshopov zorganizovaných v šiestich (6) zúčastnených krajinách projektu, vyplynulo zameranie a odkaz na nasledujúce postupy stanovené vnútroštátnymi mechanizmami reakcie na rodovo podmienené násilie, ktoré možno zhruba opísať takto:

- Nahlasovanie / zaznamenávanie incidentu Postupy
- Poskytovanie psychosociálnej podpory obetiam OSĽ Postup
- Poskytovanie poradenskej podpory obeti OSV Postup [Poradenstvo pri riešení/konaní OSV]
- Poskytovanie podpory obetiam násilia proti rodine [právne poradenstvo]
- Odporučiť obeť na službu Postup [do útulku pre obete GBV, na políciu alebo k právnikom atď.]

3.2 Všeobecné postupy, odborníci, ktorí sa na nich podieľajú; úlohy a ciele.

Výsledky seminárov o spolupráci, ktoré realizovala RoW POWER, však ukazujú, že v každej krajine v rámci národných mechanizmov pre reakciu na rodovo podmienené násilie môžu všeobecné postupy uvedené v predchádzajúcej podkapitole zahŕňať rôzne kroky, činnosti a čiastkové postupy. Napriek tomu výsledky workshopov poskytujú užitočné poznatky o všeobecných postupoch, odborníkoch, ktorí sa na nich podieľajú, a ich úlohách a cieľoch. To všetko sú dôležité súčasti praktického protokolu o spolupráci medzi rôznymi druhmi odborníkov na OZP a rómskymi mediátormi zapojenými do procesov centra pre OZP.

1. **<u>Nahlasovanie / zaznamenávanie incidentu Postupy</u>**

Vo všetkých krajinách zapojených do projektu existuje postup prijímania a podrobného zaznamenávania prípadov GBV.

Cieľ postupu: Vo všetkých zúčastnených krajinách je hlavným cieľom tohto postupu vytvoriť atmosféru dôvery a bezpečia pre obeť, upokojiť obeť a umožniť jej úspešne poskytnúť podrobné informácie o udalosti, ktorá sa jej stala, a o jej osobnej histórii.

Kto sú odborníci zapojení do postupu: Odborníci v oblasti OZP [sociálni pracovníci, poradcovia atď.] a rómski mediátori

Účasť a úloha odborníkov v oblasti OZP: Všetky krajiny predpokladajú účasť kvalifikovaných a skúsených odborníkov na problematiku GBV na tomto postupe [najmä sociálnych pracovníkov špecializovaných na problematiku GBV alebo poradcov pre GBV]. Odborníci na GBV by mali vytvoriť podporné a bezpečné prostredie a zaznamenať incident, rešpektovať súkromie obete, usmerniť ju k ďalším krokom (iné služby).

Účasť a úloha rómskych mediátorov: Všetky krajiny súhlasia s účasťou rómskych mediátorov na tomto postupe a s podpornou úlohou Rómov tým, že poskytujú podporu nielen obeti, ale aj odborníkom na OOPP vo všetkých rôznych krokoch. Rómski mediátori sa považujú za nevyhnutných na vybudovanie dôvery v externé služby a uľahčenie procesu. Okrem toho môžu rómski mediátori v prípade potreby uľahčiť komunikáciu/tlmočenie a kultúrne premostenie.

2. **Poskytovanie psychosociálnej podpory obetiam OSĽ Postup**

Vo všetkých zúčastnených krajinách prebieha nepretržitý proces poskytovania psychosociálnej podpory obetiam.

Cieľ postupu: Vo všetkých zúčastnených krajinách je hlavným cieľom tohto postupu poskytnúť obeti psychologickú podporu, pomoc a úľavu.

Kto sú odborníci zapojení do procesu: psychológovia/psychologičky alebo odborníci v oblasti OVC a rómski mediátori[1] (NIE JE POVINNÉ vo všetkých krajinách)

Účasť a úloha odborníkov na OVC:

Úlohou psychológa je psychicky stabilizovať obeť, nájsť aktívnych poslucháčov ochotných počúvať a podporiť obeť, aby sa upokojila a prekonala prvotný šok.

Úlohou sociálneho pracovníka a psychológa je poradiť a poskytnúť obeti správne informácie a rady, aby spoločne vytvorili akčný plán, ktorý jej pomôže prekonať psychickú traumu a postaviť sa na vlastné nohy.

Účasť a úloha rómskych mediátorov: Grécko, Nemecko a Írsko sa dohodli, že účasť rómskeho mediátora nie je povinná[2] . RM sa môžu zúčastniť len vtedy, ak o to požiada obeť a odborníci (psychológ/psychologička alebo odborník BG), zvyčajne v prípade, že obeť má jazykové/rozumové bariéry.

Severné Macedónsko a Španielsko sa dohodli, že rómsky mediátor by mal byť prítomný najmä na budovanie dôvery a v prípade potreby na tlmočenie/kultúrnu mediáciu.

3. **Ponuka poradenstva pre obeť OSĽ Postup [Poradenstvo pre riešenie/vyrovnávanie sa s OSĽ]**

Vo všetkých krajinách zapojených do projektu prebieha proces poskytovania poradenstva pri riešení problémov súvisiacich s OSV .

Cieľ postupu: Vo všetkých zúčastnených krajinách je hlavným cieľom tohto postupu poskytnúť obeti informácie o postupoch, službách a opatreniach, ktoré sú pre obeť

[2] Voliteľné, ak je to potrebné

vhodné na riešenie násilia, ktoré zažíva, a v niektorých prípadoch a krajinách vytvoriť akčný plán.

Ktorí odborníci sa podieľajú na postupe: (NIE JE POVINNÉ vo všetkých krajinách)

Účasť a úloha odborníkov v oblasti OZP:

Úlohou sociálneho pracovníka/poradcu v oblasti GBV je poradiť obeti o násilí, ktorému čelí, s prihliadnutím na riziká pre jej zdravie, fyzickú integritu a život, a informovať obeť o rôznych službách, ktoré jej môžu byť poskytnuté. Okrem toho v niektorých krajinách odborníci na problematiku OSĽ pomáhajú obeti vypracovať akčný plán poradenstva a nasmerovania na iné podporné služby [napr. právna podpora, právne poradenstvo, ubytovanie v útulku, zabezpečenie vzdelávania] v závislosti od toho, čo je k dispozícii a čo je možné pokryť v rámci centra pre OSĽ, inak nasmerovanie mimo centra pre OSĽ.

Účasť a úloha rómskych mediátorov:

Grécko, Nemecko, Írsko, Nemecko a Severné Macedónsko sa dohodli, že účasť rómskeho mediátora nie je povinná[3] . RM sa môže zúčastniť len vtedy, ak o to požiada obeť a znalec, zvyčajne v prípade, že obeť má jazykové/rozumové bariéry

Španielsko uviedlo, že rómsky mediátor by mal byť prítomný najmä na budovanie dôvery a v prípade potreby na tlmočenie/kultúrnu mediáciu.

4. Poskytovanie podpory obetiam násilia proti rodine [právne poradenstvo]

Vo všetkých zúčastnených krajinách existuje postup poskytovania právneho poradenstva obetiam. To však neznamená, že centrá pre obete OOPP vykonávajú právne zastupovanie, právne úkony a obhajobu obete.

Cieľ konania: vo všetkých zúčastnených krajinách je cieľom tohto konania informovať obeť a poskytnúť jej právne poradenstvo a informovať ju o tom, čo môže urobiť z právneho hľadiska na ochranu seba a svojich práv a čo môže urobiť v každom prípade, ako aj o možných výsledkoch jej možností.

Ktorí odborníci sa podieľajú na postupe: Právni poradcovia, sociálni pracovníci a rómski mediátori**.**

Účasť a úloha odborníkov v oblasti OZP:

Úlohou právnych poradcov/poradcov a sociálnych pracovníkov je

Zabezpečte, aby sa obeť cítila pohodlne a sebaisto, aby vyhľadala právnu pomoc a radu.

[3] Voliteľné, ak je to potrebné

Oboznámte obeť so všetkými právnymi možnosťami, ktoré má na svoju ochranu, a s ich možnými výsledkami, o ktorých sa môže rozhodnúť.

Vysvetlite, aké kroky musí obeť podniknúť v každom prípade, ktorý si zvolí, a aký je postup a orgán zodpovedný za reakciu na právne kroky, ktoré si obeť zvolí.

Účasť a úloha rómskych mediátorov:

Rómsky mediátor by mohol byť zapojený v prípade jazykových bariér [tlmočenie/kultúrna mediácia].

5. **Odporučte obeť na službu Postup**

Vo všetkých zúčastnených krajinách existuje postup, ako poslať obete na služby mimo centra pre obete násilia (útulok pre obete násilia, nemocnice, polícia, právnici, vzdelávacie zariadenia atď.). Tieto služby sa v centrách GBV spravidla neposkytujú, a preto sa považuje za potrebné, aby odborníci na GBV posielali obete na základe okolností incidentu a ak s tým obeť súhlasí.

Cieľ postupu: vo všetkých zúčastnených krajinách je cieľom tohto postupu komplexné a úspešné informovanie a bezproblémové nasmerovanie obetí na služby a štruktúry ponúkané mimo centra GBV.

Ktorí odborníci sa podieľajú na postupe: a rómski mediátori[4] (NIE JE POVINNÉ vo všetkých krajinách)

Účasť a úloha odborníkov v oblasti OZP:

Odborníci v oblasti GBV v spolupráci so sociálnym pracovníkom (pracovníkmi) sú tí, ktorí poskytnú všetky dodatočné informácie a spojenie.

Účasť a úloha rómskych mediátorov:

Odlišná stratégia v tejto fáze zo všetkých zúčastnených krajín. Nie vo všetkých prípadoch je potrebná prítomnosť rómskeho mediátora.

[4] Grécko a Severné Macedónsko zapojili RM do tohto postupu, Španielsko, Nemecko a Írsko je to dobrovoľné alebo nie je zapojené

3.3. Všeobecné zásady - Kroky spolupráce a dobrej spolupráce protokolu, ktoré charakterizujú spoluprácu medzi odborníkmi na OZV a rómskymi mediátormi vo všetkých všeobecných postupoch

V tejto časti príručky je ďalej rozpracovaný protokol o spolupráci s príkladmi kľúčových krokov, ktoré jasne opisujú spoluprácu a jej zásady, rôzne kľúčové činnosti v procesoch a odlišné profesionálne úlohy rôznych odborníkov na OZP a rómskych mediátorov.

Všeobecné zásady, ktorými by sa mala riadiť spolupráca medzi rôznymi odborníkmi na problematiku OZP a rómskymi mediátormi, sú tieto:

1. Rešpektovanie úloh, ich dôležitosti pre proces a špecifických potrieb každého z oboch odborných sektorov.
2. 2.Dodržiavanie **prístupu zameraného na obeť/živiteľa** zo strany oboch sektorov
3. Dodržiavanie zásad dôvernosti, diskrétnosti informácií, ako aj identifikácie rómskych obetí/preživších.
4. Prioritné dodržiavanie kódexu správania pre oba profesijné sektory, ktorý je stanovený pre pracovníkov v odvetviach OOPP v národných mechanizmoch pre reakciu na rodovo podmienené násilie v každej krajine.
5. Vymedzenie - Nezapojenie rómskych mediátorov do úloh odborníkov na OZP vzhľadom na skutočnosť, že rómski mediátori nevykonávajú samostatne záznamové konania, neposkytujú poradenstvo, nevykonávajú špecializovanú sociálnu prácu, nie sú poradcami v oblasti duševného zdravia ani právnymi poradcami.
6. Vymedzenie - Nezapojenie odborníkov na OZP do úloh rómskych mediátorov vzhľadom na skutočnosť, že odborníci na OZP nepoznajú rómčinu a špecifické charakteristiky kultúry, pravidiel a zvykov (formálnych a neformálnych) príslušnej rómskej komunity. Ak má odborník na OZP pocit, že niečo nie je zahrnuté alebo si nie je istý, môže požiadať o ďalšie vysvetlenia.
7. Bezpečnosť a integrita rómskych obetí/preživších a zlepšenie ich služieb je najdôležitejším aspektom spolupráce medzi týmito dvoma sektormi.

A.Fáza prijímania a nahrávania GBV

A1. Odborník na problematiku GBV [sociálny pracovník]: predstavíme sa rómskej obeti a ubezpečíme ju, že sa nachádza v bezpečnom a chránenom prostredí a že medzi nami panuje dôvernosť a diskrétnosť.

A2. Odborník na problematiku GBV [sociálny pracovník]: Počúvame jazykový prejav rómskej obete a či používa zrozumiteľný jazyk a či mu rozumie a či vám rozumie. V každom prípade zistíte, že obeť/živiteľ vám nerozumie alebo sa vyjadruje v rómskom

jazyku alebo ktorý obsahuje silné rómske prvky a slová, požiadajte obeť o súhlas s privolaním rómskeho mediátora. Ak obeť súhlasí, zavolajte mediátora.

A.3 Rómsky mediátor: predstavte sa rómskej obeti/osobe, ktorá prežila, a uistite ju/ho, že je v bezpečí a že jej/jeho slová presne preložíme a sprostredkujeme odborníkovi na OOPP, a že všetko, čo vám povie, nebude prezradené nikomu inému (dôvernosť a mlčanlivosť).

A.4 Rómsky mediátor: z tohto miesta iba vypočujeme obe strany a presne a neutrálne prekladáme/prenášame informačné otázky-odpovede alebo sprostredkujeme vysvetľujúce informácie, ak sa o to požiada, pretože rómska obeť/poškodený niektorým informáciám úplne nerozumie. NEposudzujeme, NEzaujímame stanovisko, NEporadíme, NEovplyvňujeme rozhodnutia obete. Hovoríme pokojne, udržiavame očný kontakt s obeťou a pri kladení otázok alebo odpovediach sledujeme rytmus obete.

A5. Odborník v oblasti GBV [sociálny pracovník]: Vždy sa rozprávame s rómskou obeťou/živiteľom, pričom udržiavame očný kontakt, a nie s mediátorom. Situáciu riadime vždy tak, že začneme zabezpečením súhlasu osoby (podľa možnosti písomného) so spoluprácou a informujeme ju o našich krokoch. Vzbudzujeme pokoj a dôveru, pozorne počúvame a sledujeme rytmus jednotlivca v toku reči zaznamenávaním udalosti do špeciálnych formulárov, ktoré poskytuje služba.

A6. Odborník v oblasti GBV [**sociálny pracovník]:** Posudzujeme fázu 1 a rozhodujeme o zvládnutí incidentu alebo o jeho postúpení inej službe, agentúre alebo odborníkovi, mužovi alebo žene, vždy so súhlasom rómskej obete.

B. Posúdenie situácie pozostalého/obete.

B1. Odborník v oblasti OZP [sociálny pracovník]: Získajte anamnézu rómskej obete/preživšieho s použitím príslušného formulára poskytnutého agentúrou. Preskúmajte:

- Prečo k nám osoba prišla alebo prečo bola osoba odporučená k nám?
- Čo sa stalo?
- Zisťujeme presné skutočnosti a snažíme sa obmedziť na otázky týkajúce sa incidentu bez toho, aby sme na osobu vyvíjali nátlak.

V prípade, že obeť niektorým otázkam nerozumie, požiadame o intervenciu rómskeho mediátora.

B2. Rómsky mediátor: od tohto bodu len počúvame obe strany a presne a neutrálne prekladáme/prenášame informácie, otázky-odpovede alebo sprostredkovávame vysvetlenie, keď sa na to pýtajú, pretože rómska obeť/živiteľ niektorým informáciám úplne nerozumie. NEposudzujeme, NEzaujímame stanovisko, NEporadíme,

NEovplyvňujeme rozhodnutia obete. Hovoríme pokojne, udržiavame očný kontakt s obeťou a pri kladení otázok alebo odpovediach sledujeme rytmus obete.

B3 Odborník v oblasti OZP [sociálny pracovník]: Ak si rómska obeť/živiteľ neželá zdieľať s nami informácie, rešpektujeme jej právo uviesť fakty, keď je na to pripravená. Vyšetrujeme, či existuje mnoho foriem násilia, bez toho, aby sme osobu uviedli do rozpakov [použite usmernenia uvedené v tejto príručke, ako aj štandardné otázky v príslušnom jazyku, ktoré poskytuje vaša agentúra].

B4. Odborník v oblasti GBV [sociálny pracovník]: Vyšetrujte zo slov rómskej obete/preživšieho:

- Aké sú bezprostredné potreby
- v akej situácii sa nachádza
- aké sú jeho/jej životné podmienky
- prípadná existencia podpornej siete (priatelia, príbuzní atď.)
- ako preživší vidí/vyrovnáva sa so situáciou, ktorú prežil

C.Navrhnutie plánu intervencie pre obeť.

V spolupráci s osobou, ktorá prežila, sformulujte postupný intervenčný plán, ktorý sa zameriava na bezpečnosť, ochranu a zabezpečenie práv jednotlivca.

C1. Odborník v oblasti OZP (sociálny pracovník alebo poradca v oblasti OZP):

Informujte rómsku obeť/poškodeného o jej/jeho právach a krátkodobých opatreniach, ktoré majú nasledovať, bez zbytočných informácií, a potvrďte, že plne rozumie tomu, čo bolo povedané. Ak zistíme, že so svojím súhlasom nerozumie, požiadame o pomoc rómskeho mediátora

C2. Rómsky mediátor: od tohto bodu len počúvame obe strany a presne a neutrálne prekladáme informácie, otázky - odpovede alebo sprostredkujeme vysvetlenie, keď sa na to pýtajú, pretože rómska obeť/poškodený niektorým informáciám úplne nerozumie. NEposudzujeme, NEzaujímame stanovisko, NEporadíme, NEovplyvňujeme rozhodnutia obete. Hovoríme pokojne, udržiavame očný kontakt s obeťou a pri kladení otázok alebo odpovediach sledujeme rytmus obete.

C3 Odborník v oblasti GBV (sociálny pracovník alebo poradca v oblasti GBV):

Uisťujeme sa, že rómsky preživší/obeta vie, čo má robiť, ak je v ohrození života, napríklad, ktorú osobu má zavolať o pomoc, kam má ísť atď.

Ak je potrebné okamžite premiestniť rómsku osobu, ktorá prežila násilie/obete, a umiestnenie do útulku/prístrešia pre osoby, ktoré prežili rodovo podmienené násilie, sa

odkladá, možno požiadať o okamžitý presun do útulku v inej oblasti, kým sa nenájde trvalé riešenie.

Uistíme sa, že osoba plne rozumie plánu intervencie, na ktorom sme sa dohodli, a opatreniam, ktoré budú nasledovať.Ak vidíme, že rómska obeť plne nerozumie informáciám, ktoré jej hovoríme, požiadame o pomoc rómskeho mediátora, ktorý poskytne ďalšie vysvetlenia a preklad.

C4. Rómsky mediátor: podobná úloha a postoj ako C2

C5 Odborník v oblasti OZP (sociálny pracovník alebo poradca v oblasti OZP):

Chápeme pocity človeka voči jeho partnerovi, aj keď s jeho postojom voči nemu nesúhlasíme.

D. Psychosociálne poradenstvo a podpora

Cieľom poradenstva a psychosociálnej podpory v krízových centrách pre osoby vystavené rodovo podmienenému násiliu je pomôcť ľuďom, ktorí sú alebo boli vystavení rodovo podmienenému násiliu, aby sa cítili bezpečne, primerane pochopili skúsenosti, ktoré prežili, znovu pochopili svoje práva a zbavili sa prípadných pocitov hanby a viny. Krízové poradenstvo nie je dlhodobý proces psychoterapie, ale oveľa kratšia intervencia v počiatočnej fáze, ktorá sa môže poskytovať osobne aj na diaľku, v závislosti od dostupných prostriedkov

D1 Odborník v oblasti OZP (psychológ, odborník v oblasti duševného zdravia):

Predstavte sa rómskej obeti a uistite ju, že sa nachádza v bezpečnom a chránenom prostredí a že medzi nami platí dôvernosť a diskrétnosť.

D2 Odborník v oblasti OZP (psychológ, odborník v oblasti duševného zdravia):

Dbajte na to a spočiatku skúmajte, či obeť nemá neuspokojené základné potreby (hlad, smäd, potreba odpočinku).Ak vidíte, že vám obeť nerozumie alebo nepoužíva dobre úradný jazyk, požiadajte o povolenie požiadať o pomoc rómskeho mediátora.

D3. Rómsky mediátor: predstavíme sa obeti/živiteľovi a pripomenieme jej, že nikomu neprezradíme informácie, ktoré nám oznámi, a od tohto momentu už len počúvame obe strany a presne a neutrálne prekladáme/sprostredkúvame informácie, otázky-odpovede alebo sprostredkúvame vysvetlenie, keď sa nás na to pýtajú, pretože rómska obeť/živiteľ niektorým informáciám úplne nerozumie. NEposudzujeme, NEzaujímame stanovisko, NEporadíme, NEovplyvňujeme rozhodnutia obete. Hovoríme pokojne, udržiavame očný kontakt s obeťou a pri kladení otázok alebo odpovediach sledujeme rytmus obete.

D4. Odborník v oblasti GBV (psychológ, odborník v oblasti duševného zdravia):

Dodržiavame štandardný postup krízovej psychiatrickej pomoci tým, že pomáhame s otázkami, úľavovou intervenciou a komentármi pre rómsku obeť:

- Psychologická podpora, upokojenie, odstránenie stresu, okamžité psychologické potreby jednotlivca (prvá pomoc v oblasti duševného zdravia),
- porozumieť tomu, čo zažili, vyjadriť a pochopiť to a vyjadriť vlastný názor na stratégie zvládania a dostupné zdroje.

Ak vidíte, že vám obeť nerozumie alebo nepoužíva dobre úradný jazyk, ak a len ak vidíte, že je to absolútne nevyhnutné, požiadajte ju o súhlas s vyhľadaním pomoci rómskeho mediátora v úlohe prekladateľa.

D5 Rómsky mediátor: podobná úloha a prístup ako D3

D6 Odborník v oblasti OZP (psychológ, odborník v oblasti duševného zdravia):

Ak vidíte a usúdite, že obeť potrebuje oveľa viac pomoci a intervencie na podporu svojho duševného zdravia [napr. ak obeť môže spôsobiť sebapoškodenie alebo niekoho zraniť], ak usúdite, že existuje bezprostredné riziko pre jej bezpečnosť a zdravie zo strany páchateľa. Tu tiež zvážte, či poradca pre oblasť OZP alebo sociálny pracovník má alebo už vypracoval intervenčný plán na poskytnutie pomoci.

- Informujte obeť o potrebe odoslania na oddelenie duševného zdravia/podpory a postupujte podľa postupu stanoveného v Národných mechanizmoch reakcie na rodovo podmienené násilie vo vašej krajine.
- spoločne preskúmať možnosť a potrebu odporúčania do útulku/ubytovne pre obete/preživšie osoby [vždy konzultovať existujúci intervenčný plán, ak je k dispozícii].
- spoločne preskúmať možnosti právnych opatrení a právnej ochrany, - pomôcť osobe vypracovať plán ochrany seba a detí, ak existuje [vždy konzultovať existujúci intervenčný plán, plán, ak je k dispozícii].
- spoločne preskúmať všetky dostupné možnosti a zdroje, aby sa mohli obrátiť na poradcov v oblasti GBV s cieľom vypracovať plán riešenia situácie [ak pre obeť ešte neexistuje osobný plán intervencie].

D7 Rómsky mediátor: podobná úloha a prístup ako D3 a D5

R•W-P WER

Enhancing support for Roma women victims of GBV

Co-funded by the European Union

CC BY NC SA

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a stanoviská sú však len názormi autora (autorov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory a stanoviská Európskej únie alebo Európskej výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Európska únia ani EACEA za ne nemôžu niesť zodpovednosť. Číslo projektu: 2023-1-DE02-KA220-ADU_000155228